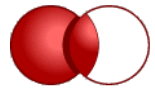

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 221632, www.saifbih.ba, e-mail:urrevfed@bih.net.ba;aifbih@saifbih.ba

UR: 006-05, 028-05/03

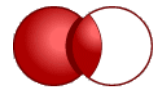
**IZVJEŠTAJ/IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINANSIJSKIH/FINANCIJSKIH
IZVJEŠTAJA
na dan 31. decembra/prosinca 2002. godina**

ZENIČKO – DOBOJSKI KANTON

Sarajevo, novembra/studenog 2003. godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 221632, www.saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

MENADŽMENTU ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

IZVJEŠTAJ REVIZORA

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Budžeta Zeničko – dobojskog kantona na dan 31.12.2002. godine iskazane na stranicama od 1 do 29. Za ove izvještaje odgovoran je menadžment Kantona. Naša odgovornost svodi se na *izražavanje mišljenja* o tim finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije.
2. Obavili smo reviziju, na osnovu ovlaštenja u skladu sa Zakonom o reviziji («Sl. novine F BiH», broj 48/99), i sa INTOSAI međunarodnim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da revizija pruži razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvještajima značajnih pogrešaka, kao i da li su finansijske transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanje, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvještajima. Revizija je također obuhvatila ocjenu primijenjenih računovodstvenih načela i vrednovanje sveukupne prezentacije finansijskih izvještaja. Vjerujemo da je provedena revizija pouzdani osnov za izražavanje našeg mišljenja.
3. Nakon obavljene revizije skrećemo pažnju na slijedeće značajne nalaze:
 - a) Za izvršene tekuće transfere u vrijednosti 36.037.516 KM ne postoje potpuni, blagovremeni i usvojeni programi i planovi, kao i što nema povratnih izvještaja o utrošku, što nije u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta Kantona.
 - b) Nije poštovana Uredba o postupku nabavke robe, vršenja usluga i ustupanju radova, naročito u slučajevima potpisivanja ugovora značajnih vrijednosti (za održavanje i rekonstrukciju cesta i u većini revidiranih potrošačkih jedinica – posebno kod realizacije tekućih transfera).
 - c) Porast kratkoročnih obaveza tokom 2002. godine za 11.933.162 KM.
 - d) Nije donesen plan kapitalnih izdataka, što nije u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta Kantona.
 - e) Korištenje znatnog dijela sredstava tekuće budžetske rezerve za namjene koje nemaju karakter hitnih, nepredviđenih izdataka.
 - f) Iskazan je višak rashoda nad prihodima (deficit budžeta) u iznosu od 9.211.864 KM u 2002. godini. Nije izvršeno uravnoteženje rashoda sa prihodima u skladu sa Zakonom o budžetu/proračunu FBIH.

- g) **Prekoračenje u izvršenju budžeta u dijelu rashoda, pozicija izdaci za materijal i usluge za 1.898.375 KM ili 11,7%.**
 - h) **Odluku Vlade Kantona od 25.06.2001. godine o plaćama i naknadama rukovoditelja izvršnih organa vlasti Kantona i službenika izvršnih organa vlasti koje postavlja odnosno imenuje Vlada Kantona koja nije usklađena sa članom 130. Zakona o radnim odnosima i plaćama službenika tijela uprave FBiH, a po kojoj je 58 uposlenih primalo plaće, što je znatno uticalo na deficit.**
 - i) **Značajan iznos isplaćenih neosnovanih naknada za komisije i naknada za privremene i povremene poslove.**
 - j) **Ne postoji Zakon o radnim odnosima i plaćama službenika organa uprave u Kantonu i Zakona o plaćama i naknadama rukovoditelja izvršnih organa vlasti Kantona, službenika koje imenuje, odnosno postavlja Vlada Kantona.**
 - k) **Neusklađenost sredstava i izvora sredstava prema članu 73. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH.**
 - l) **Nepoštivanje većeg broja preporuka datih u Izvještaju o obavljenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2001. godinu.**
4. **Financijski izvještaji, koji uključuju pokazatelje uspješnosti kao što su kvalitet i obim usluga i nivo do kojeg su ciljevi pruženih usluga postignuti, ne daju istinit i fer pregled o finansijskom stanju Zeničko – dobojskog kantona, na dan 31.12.2002. godine.**

Zamjenik generalnog revizora

Generalni revizor

Branko Kolobarić , dipl. oec.

mr. sc. Ibrahim Okanović, dipl.oec.

**IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI
FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
na dan 31. decembra/prosinca 2002. godina**

1. UVOD

Na osnovu ovlaštenja, a u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna FBiH i INTOSAI međunarodnim standardima obavili smo reviziju finansijskih izvještaja **Budžeta Zeničko – dobojskog kantona za 2002. godinu** (u daljem tekstu: Budžeta) na dan 31.12.2002. godine.

Revizija je obavljena, sa prekidima od 01.09. do 01.10.2003. godine.

U skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna F BiH, reviziju je izvršio tim za reviziju:

1. Nedžad Redžep, ovlašteni revizor,
2. Azra Delić, mlađi revizor.

Reviziji su ispred Budžeta prisustvovali:

- Miralem Galijašević, ministar finansija Zeničko - dobojskog kantona (u daljem tekstu Kantona),
- Nada Delibašić, pomoćnik ministra za trezor;
- Ankica Radić, stručni saradnik za izvršenje i planiranje izvršenja budžeta,
- Vasvija Baručija, samostalni referent za budžetsko računovodstvo.

2. OPĆI PODACI

Zakonom o federalnim jedinicama Kantona ("Sl. novine FBiH", broj 9/96), članom 9. formiran je Kanton koji obuhvata 12 općina. Zakonom o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima uprave ("Sl. list Kantona", broj 16/00) osnovana su kantonalna ministarstva, uprave i upravne ustanove u sastavu kantonalnih ministarstava, sa utvrđenim djelokrugom rada i uređenjem drugih pitanja od značaja za njihovo organizovanje i rad. U Kantonu su organizovana slijedeća ministarstva:

1. Ministarstvo za privredu
2. Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu
3. Ministarstvo za pravosuđe i upravu (sa nižim potrošačkim jedinicama)
4. Ministarstvo finansija
5. Ministarstvo unutrašnjih poslova

6. Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice
7. Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport (sa nižim potrošačkim jedinicama)
8. Ministarstvo zdravstva
9. Ministarstvo za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline
10. Ministarstvo za boračka pitanja.

Unutrašnja organizacija kantonalnih ministarstava, uprava i upravnih organizacija, u sastavu ministarstva, uređuje se Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji ministarstva, kojeg donosi Ministar uz prethodnu saglasnost Vlade.

Na osnovu člana 37. Ustava Zeničko – dobojskog kantona Skupština Kantona je donijela Budžet za 2002. godinu i Zakon o izvršenju budžeta/proračuna Kantona za 2002. godinu.

Za izvršenje Budžeta, upravljanje prihodima i izdacima Budžeta, te pravima i obavezama korisnika budžetskih sredstava za 2002. godinu nadležan je Premijer Vlade i Ministar finansija.

Predsjednik Vlade i Ministar finansija Kantona odlučuju o korištenju sredstava Tekuće rezerve, u skladu sa članom 14. Zakona o izvršenju budžeta/proračuna Kantona.

Kantonalno ministarstvo finansija (u daljem tekstu Ministarstvo) ima - Sektor za budžet i trezor i Sektor za nadzor i reviziju. Ima 24 uposlena službenika na dan 31.12.2002. godine, i pored ostalih poslova vodi knjigovodstvene evidencije za sva ministarstva Kantona i sačinjava finansijske izvještaje za ministarstva i Konsolidovani godišnji obračun za Kanton. Knjigovodstvena evidencija se odvojeno vodi u MUP – u i uključuje u integralne finansijske izvještaje Kantona.

Sjedište Ministarstva je u Zenici, u ulici Kučukovići 2.

3. CILJ REVIZIJE

Cilj revizije finansijskih izvještaja Budžeta je da se provjeri:

- da li su finansijski izvještaji usklađeni sa zakonskim propisima;
- da li su finansijski izvještaji pripremljeni u skladu sa propisanim okvirom odgovarajućeg izvještavanja i da li daju istinit i fer pregled finansijskog poslovanja Kantona;
- da li je sistem internih kontrola postavljen za spriječavanje i otkrivanje značajnog pogrešnog prikazivanja, odnosno da li se adekvatno primjenjuje;
- da se utvrdi da li su ispoštovane preporuke iz prethodne revizije;
- da li su poduzete mjere za prevazilaženje stanja iskazanog u Izvještaju o reviziji finansijskih izvještaja za 2001. godinu.

Revizija, također uključuje davanje novih preporuka za dalji rad sa posebnim naglaskom na korištenje budžetskih sredstava samo za namjene koje su utvrđene Budžetom i do visine utvrđene u posebnoj dijelu Budžeta.

4. NALAZI I PREPORUKE

Tim za reviziju je primjenio analitičke procedure na temelju uzoraka (F BiH Standard revizije 230, 320, 520 i 530) i dokazne testove na Budžet u različitim procentima uzoraka ovisno od nivoa značajnosti bilansnih pozicija.

4.1. Menadžment i sistem internih kontrola

Tim za reviziju je konstatovao da je u okviru Ministarstva finansija organizovan Sektor za nadzor i internu reviziju, sa dva zaposlena kantonalna budžetska inspektora, koji na osnovu ovlaštenja Ministra finansija Kantona obavljaju uvid u materijalno – finansijsko poslovanje korisnika Budžeta kantona.

Rad interne revizije je prvenstveno usmjeren na kontrolu budžetskih korisnika-nižih potrošačkih jedinica i to povremeno, po isteku određenog perioda nakon izvršenih transakcija, dok Budžet Kantona nije bio predmet kontrole interne revizije.

I pored obimnog posla koji je interna revizija izvršila u 2002. godini (što je navedeno u Izvještaju o radu interne revizije za 2002. godinu – 31 izvještaj u kojima je ukazivala na brojne nedostatke), **tim za reviziju konstatuje da interna revizija nije u dovoljnoj mjeri bila u funkciji menadžmenta Kantona i jačanja sistema internih kontrola.**

Tim za reviziju ističe, analizirajući Izvještaj Odjeljenja za reviziju, da je njihov djelokrug nadzora i djelovanja dosta sužen, a da nemaju nadzor nad vršenjem transakcija u budžeta. U očitovanju na Nacrt Izvještaja o reviziji navedeno je da prema postojećem opisu poslova "Sektor za nadzor – reviziju vrši naknadnu kontrolu, a ne preventivnu, koja je u funkciji menadžmenta".

Menadžmentu se omogućava da u saradnji sa internom revizijom, unaprijedi sistem internih kontrola sa koordiniranim komponentama kao integralnim dijelom kontrole, da u određenoj mjeri bude siguran da će postići ciljeve poslovanja u skladu sa važećim propisima, a samim tim i veću pouzdanost u finansijskim izvještajima.

Prema izjavi menadžmenta, u vezi sa aktivnostima OSCE - a u pripremi Zakona o internoj reviziji, isti je razmotren u Kantonu i dostavljene su primjedbe na Nacrt Zakona.

Menadžment Budžeta je rezultate svoga poslovanja, organizacije rada i obavljanja poslova iznio u godišnjim finansijskim izvještajima. Odgovornost za donošenje, planiranje i izvršenje Budžeta definisana je Ustavom, zakonima i odlukama Vlade.

Izvještaj o izvršenju budžeta Kantona je sačinjen u aprilu 2003. godine i razmatran je na Skupštini kantona, ali isti nije usvojen.

Sagledavanje rada menadžmenta izvršeno je sa aspekta:

- organizacije, efikasnosti poslovanja, osiguranja zakonitog rada i provođenja utvrđene politike Skupštine, Vlade i donošenja propisa za koje su ovlašteni,
- pouzdanosti informacije u finansijskim izvještajima i rezultatima poslovanja i
- kako je uspostavljen i koliko je efikasan sistem internih kontrola.

4.2. Menadžment i prethodna revizija

Tim za reviziju ovom prilikom drugi put vrši reviziju Kantona i jedan od ciljeva revizije je da utvrdi da li su ispoštovane preporuke iz prethodne revizije.

Navodimo najznačajnije preporuke date u Izvještaju iz prethodne revizije, koje nisu ispoštovane:

1. da osnova za izradu i donošenje Budžeta bude u skladu sa čl. 15. i 16. Zakona o proračunima/budžetima u F BiH.
2. kod doznačavanja sredstava pridržavati se Budžetom utvrđenih nivoa izdvajanja za sve korisnike budžeta, odnosno doznačavanje vršiti u skladu sa čl. 3, 4. i 5. Zakona o izvršenju budžeta/proračuna Zeničko – dobojskog kantona.
3. da se primjene odredbe člana 7. Zakona o izvršenju budžeta Kantona, odnosno da se sredstva utvrđena u Razdjelima usmjeravaju u skladu sa Planom, a na temelju kriterija i po predloženim i usvojenim programima Vlade (čl. 21. do čl. 32. Zakona o izvršenju budžeta Kantona).
4. da se utvrde standardi i procedure za doznačavanje sredstava utvrđenih budžetom i da se ostvari nadzor i kontrola nad sredstvima tekućih grantova putem nadležnih korisnika budžeta do nivoa utvrđenih budžetom.
5. da se u slučaju nepredviđenih ili nedovoljno predviđenih izdataka postupa u skladu sa članom 13., odnosno 15. Zakona o izvršenju budžeta Zeničko – dobojskog kantona.

6. da se definišu procedure i kriteriji za dodjelu i isplatu sredstava iz Tekuće rezerve i da se definiše status škola koje se finansiraju iz Tekuće rezerve.
7. da se Tekuća rezerva koristi za pokriće hitnih i neplaniranih izdataka.
8. da se obzirom na prekoračenje izdataka za izgradnju i rekonstrukciju puteva u odnosu na Plan budžeta, sistemski riješi ova vrsta finansiranja do budžetom predviđene visine. Kontrolu planiranog utroška sredstava vršiti putem provjere sklopljenih ugovora o održavanju i provjerom stvarnog kvaliteta izvršene usluge.
9. da se donesu računovodstvene politike.
10. da se prave godišnji i tromjesečni planovi trošenja sredstava i da se redovno dostavljaju Ministarstvu finansija.
11. da se prije ugovaranja obaveza (u skladu sa planom) konsultuje Ministarstvo finansija o dinamici priliva i odliva sredstava u Budžet Kantona u cilju usklađivanja prihoda i rashoda Kantona (čl. 4. i 7. Zakona o izvršenju budžeta/proračuna).
12. da se obavještava Ministarstvo finansija o eventualno osporenim ranije stvorenim obavezama.
13. da se intenziviraju aktivnosti oko naplate kratkoročnih potraživanja.
14. da se izvrši realno iskazivanje obaveza po kreditima koji će se servisirati iz Budžeta Kantona u skladu sa računovodstvenim načelom kompletnosti (tačka 47).
15. da Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva finansija izvrši racionalniju i efikasniju raspodjelu poslova i zadataka na uposlene (sa tačno utvrđenim nivoom odgovornosti) da se saradnja među uposlenim u odjeljenjima u okviru Sektora za trezor i budžet podigne na veći nivo i da se pojača saradnja sa Sektorom za nadzor i reviziju.

4.3. Usklađenost sa zakonskim propisima

Konstatovana su odstupanja u pogledu: prikupljanja i evidentiranja prihoda po izvorima, namjenskog trošenja sredstava budžetskih korisnika, dostavljanja izvještaja i planova korisnika budžeta Ministarstvu finansija, načina trošenja i izvještavanja sredstava Tekuće rezerve.

Ističemo slijedeće:

- Nepostojanje Zakona o radnim odnosima i plaćama službenika organa uprave u Kantonu i istovremeno nepoštivanje čl. 130. Zakona o radnim odnosima i plaćama službenika organa uprave F BiH.
- Nepostojanje Zakona o plaćama i naknadama rukovoditelja izvršnih organa vlasti Kantona, službenika koje imenuje, odnosno postavlja Vlada Kantona i Predsjednik Kantona, a isplata plaća i naknada tokom 2002. godine, kao i u 2001. godini, je vršena na osnovu pojedinačnih odluka i rješenja o raspoređivanju na određene poslove i radne zadatke. Skupština kantona se nije nikada o tome izjašnjavala što je suprotno sa članu 37. Ustava Kantona.
- Nepridržavanje Zakona o računovodstvu, Računovodstvenih načela i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH.
- Nepridržavanje Zakona o budžetima FBiH i Zakona o izvršenju budžeta, Zakona o pripadnosti javnih prihoda.
- Nedonošenju osnovnih zakona koji regulišu oblasti djelovanja Kantona.

Preporuka menadžmentu

- da dosljedno primjenjuje zakonske, podzakonske i opće akte navedene u ovom Izvještaju.
- da godišnji finansijski izvještaji budu u skladu sa članom 8. Zakona o proračunima/budžetima u F BiH, i članom 3. Zakona o izvršenju budžeta/proračuna Zeničko – dobojskog kantona.

- da ubrza proceduru donošenja Zakona o plaćama i naknadama rukovoditelja izvršnih organa vlasti Kantona, službenika koje imenuje, odnosno postavlja Vlada Kantona i Zakona o radnim odnosima i plaćama službenika organa uprave u Kantonu.
- da se sačine računovodstvene politike u skladu sa RS 1 FBiH.
- da se donese Uputstvo za rad kao i Plan i program rada Sektora za nadzor i reviziju (gdje bi težište aktivnosti nadzora bilo na budžetu Kantona) i da se nadzor usmjeri u funkciji menadžmenta na jačanju sistema internih kontrola. Sve ove aktivnosti usmjeriti preventivno u cilju izvršavanja zakonitih transfera i namjenskog trošenja sredstava.

4.4. IZVRŠENJE BUDŽETA

4.4.1. Prihodi

Na dan 31.12.2002. godine Budžet Kantona je ostvario ukupan prihod od 135.788.360 KM i manji je u odnosu na plan za 23.134.640 KM ili 14,6%.

Broj broj	PRIHODI	Plan 2002. godina	Ostvareno u 2002. godini	Odstupanje (4-3)	Index (4/3*100)
1	2	3	4	5	6,0
A.	POREZNI PRIHODI (1+2+3+8)	137.234.000	119.779.401	-17.454.599	87,3
1.	Porez na dobit	2.165.000	2.053.203	-111.797	94,8
2.	Porez na plaću	19.940.000	18.236.852	-1.703.148	91,5
3.	Porez na promet proivoda i usluga	113.726.000	99.427.090	-14.298.910	87,4
4.	Porez na promet određenih proizvoda	36.565.000	27.352.583	-9.212.417	74,8
5.	Porez na promet po tarifnim broj	28.840.000	22.438.558	-6.401.442	77,8
6.	Porez na promet usluga	30.981.000	25.758.184	-5.222.816	83,1
7.	Porez na promet određenih proizvoda	17.340.000	23.877.765	6.537.765	137,7
8.	Ostali porezi	1.403.000	62.256	-1.340.744	4,4
B.	NEPOREZNI PRIHODI (9+10+11)	19.479.000	14.736.153	-4.742.847	75,7
9.	Naknade i takse	7.634.000	6.490.323	-1.143.677	85,0
10.	Cestovne naknade	8.785.000	5.310.020	-3.474.980	60,4
11.	Kazne i naknade po za polj. zemljište	3.060.000	2.935.810	-124.190	95,9
C.	OSTALI PRIHODI (12+13+14)	2.210.000	1.272.806	-937.194	57,6
12.	Ostali prihodi po pražnjenju	1.040.000	1.272.806	232.806	122,4
13.	Namjenska sredstva-grantovi	70.000	0	-70.000	0,0
14.	Sredstva od prodajom preduzeća	1.100.000	0	-1.100.000	0,0
	UKUPNO (A+B+C)	158.923.000	135.788.360	-23.134.640	85,4

R.br	Prihodi izvanbudžetskih korisnika	Plan 2002. godina	Ostvareno u 2002. godini	Odstupanje (4-3)	Index (4/3*100)
1.	Fond za zaštitu okoline	1.190.000	1.132.299	-57.701	95,2
2.	Prihodi od koncesija	660.000	627.183	-32.817	95,0

A) Porezni prihodi su ostvareni u iznosu od 119.779.401 KM i u odnosu na planirane manji su za 12,7% ili 17.454.599 KM, što ukazuje na neadekvatno planiranje i nedovoljnu aktivnost nadležnih

institucija na nivou kantona na prikupljanju javnih prihoda. Iako je formiran Štab na nivou kantona na sprečavanju utaje poreza u kome su uključeni predstavnici svih struktura koje bi mogle doprinijeti efikasnijem prikupljanju prihoda, rad ovog tijela nije donio adekvatne i očekivane rezultate. Navedeni štab je sačinio Izvještaj o poduzetim aktivnostima, **ali očit je da treba poduzeti još opsežnije i konkretnije mjere svih nadležnih institucija.**

U okviru iskazanih prihoda nalaze se i prihodi koji pripadaju općinama 13.795.239 KM, što iznosi 10,2% od ukupnih prihoda. Tim za reviziju ističe da ovakav način iskazivanja prihoda nije u skladu sa RS FBiH 18, te su u finansijskim izvještajima nerealno iskazani prihodi za navedeni iznos.

Oprihodovani iznos od 13.795.239 KM ustupljen je općinama Kantona u vidu tekućih grantova, iz čega proizilazi da su i rashodi nerealno iskazani u istom iznosu.

B) Neporezni prihodi su ostvareni u iznosu od 14.736.153 KM i u odnosu na plan su manji za 4.742.847 KM ili 14,3%, a sastoje se od naknada i taksa, cestovnih naknada, kazni po kantonalnim propisima i naknada za korištenje poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe.

C) Ostali prihodi su ostvareni u iznosu od 1.272.806 KM sa indeksom ostvarenja 57,6% i odnose se na slijedeće prihode:

- prihodi od kamata po kreditima	496.865 KM
- prihodi od izdavanja putnih isprava	354.930 KM
- namjenski grantovi (premije za mlijeko)	62.104 KM
- ostali prihodi MUP-a, naknade šteta, lab. analize	358.907 KM

U konsolidovanim finansijskim izvještajima kantona pored navedenih prihoda iskazani su i prihodi koje je ostvarilo Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta u iznosu od 4.165.184 KM i Ministarstvo pravosuđa 89.359 KM. Ova sredstva nisu uplaćivana u korist jedinstvenog računa budžeta u skladu sa Zakonom o budžetima.

Ministarstvo finansija-Trezor je u periodu 01.01.2002. godine do 31.12.2002. godine izvršilo povrat više ili pogrešno uplaćenih prihoda u tekućoj godini po uvjerenjima nadležnih kantonalnih organa u ukupnom iznosu od **687.179,70 KM.**

Ostalo je neizvršenih rješenja u ukupnoj vrijednosti od 138.014 KM. Napominjemo da se obaveze po neizvršenim rješenjima o povratu knjigovodstveno ne evidentiraju, što nije u skladu sa računovodstvenim načelom potpunosti.

Prihodi izvanbudžetskih računa

1) Tokom 2002. godine prihodi Fonda za zaštitu čovjekove okoline su bili 1.132.299 KM. Neutrošena sredstva iz 2001. godine su 243.760 KM i ukupno raspoloživa sredstva su bila 1.376.059 KM.

Dnevno prikupljena novčana sredstva ovog Fonda su kvartalno raspoređivana, u skladu sa Odlukom Vlade kantona broj 02-14-2575/01 od 20.02.2001. godine, 80 % općinama i 20% Kantonu. Vežano za ovu oblast Vlada je donijela Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o načinu raspodjele sredstava Fonda za zaštitu okoline kojom se «Pripadajuća sredstva općine mogu trošiti po programima, planovima i projektima, uz prethodno pribavljenu suglasnost Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoliša». Slijedećom Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o načinu raspodjele sredstava Fonda za zaštitu okoline određeno je da će se raspodjela sredstava vršiti »prema ukupno uplaćenim sredstvima u fond sa područja općine».

Odlukom je predviđeno da su sredstva doznačena općinama namijenjena za podsticanje mjera zaštite i unapređenja okoline, a sredstva Kantona za rješavanje ekoloških problema i interventna djelovanja u toku elementarnih nepogoda.

Tim za reviziju konstatuje da je tokom 2002. godine (zaključno sa 31.12.2002. godine) raspoređeno općinama ukupno 1.129.491 KM, što znači da je neutrošenih sredstava trebalo biti 246.568 KM. Analizom podbilansa utvrđeno je da je saldo na računu fonda 435,513 KM, to jest veći za 188.945 KM. U očitovanju na Nacrt Izvještaja o reviziji dato je obrazloženje »da je knjigovodstvena evidencija usaglašena i da su tokom 2002. godine vršene pozajmice radi prevazilaženja tekuće nelikvidnosti.«

U Izvještaju Ministarstva za prostorno uređenje, promet, komunikacije i zaštitu okoline od 03.04.2003. godine dostavljenog Vladi kantona je dat prikaz utroška sredstava po općinama. U navedenom izvještaju je prezentirano da su općine sredstva trošila u različite svrhe, a najznačajniji iznosi su utrošeni za: saniranje eksczesnih pojava (požara), sanaciju klizišta, komunalno održavanje, održavanje zelenih površina, čišćenje korita rijeka, izgradnju kolektora, interventne zahvate, uređenje grada i regulisanje kanalizacije, uređenje zelenih površina.

U izvještaju se ističe da je bilo nenamjenskog trošenja sredstava (za isplate plaća, finansiranje sporta, kulture, obrazovanja, naknade za lica angažovana na poslovima civilne zaštite). Navedeno je i da je značajan dio sredstava utrošen na programe iz oblasti vodoprivrede, koji za finansiranje imaju vlastiti Program.

Tim za reviziju konstatuje da nije ispoštovana Odluka Vlade jer nisu dostavljani programi, planovi i projekti na prethodnu saglasnost Ministarstva kao i da nije bilo dovoljno kontrole od strane ministarstva vezano za utrošak sredstava općina, što je sve rezultiralo gore navedenim nenamjenskim trošenjem općina. Samim tim nije ni potvrđeno da su općine prilikom nabavki primijenile proceduru utvrđenu Uredbom o postupku nabavke robe, usluga i ustupanja radova. Pojedinačni izvještaji općina nisu prezentirani timu za reviziju.

Istovremeno ističemo da Vlada Kantona nije donijela Programe po kojima će se koristiti sredstva za zaštitu čovjekove okoline i raspored ostvarenih novčanih sredstava iz ovih izvora, kako je propisano članom 33. Zakona o izvršavanju budžeta Zeničko-dobojskog Kantona.

2) Prihodi po osnovu koncesija su ostvareni u iznosu od 627.183 KM. Saldo računa koncesija sa 31.12.2002. godine je bio 215.276 KM, tako da su ukupno raspoloživa sredstva bila 842.459 KM. Obzirom da su sa troškovima provizije u 2002. godini iskazani rashodi u iznosu od 627.183 KM, to je saldo iskazan na ovom računu trebao biti 215.276 KM. **Uvidom u analitičku karticu i stanje po popisu je utvrđeno 10.249 KM, dakle manje za 205.027 KM. U očitovanju na Nacrt Izvještaja o reviziji dato je obrazloženje »da je knjigovodstvena evidencija usaglašena i da su tokom 2002. godine vršene pozajmice radi prevazilaženja tekuće nelikvidnosti.«**

Na osnovu uzorka, tim za reviziju je utvrdio da je Vlada kantona za izdavanje koncesija donosila odluke o davanju koncesionih prava na osnovu Zakonu o koncesijama ("Sl. list Kantona", broj 2/00) i Zakona o istaživanjima i eksploataciji mineralnih resursa ("Sl. list Kantona", broj 13/00). Prava za korištenje koncesija su većinom dodjeljivana po osnovu člana 84. po osnovu ranije stečenih prava. U istom članu je navedeno da visinu naknade za koncesije i uvjete koncesije utvrđuje Vlada Kantona, ali Odluka Vlade vezano za naknade i uvjete nije prezentirana timu za reviziju. Uz Odluke Vlade o dodjeli koncesija priloženi su ugovori sačinjeni između Ministarstva za privredu i privrednih društava.

Odlukom Vlade Kantona, broj 02-14-3307/01, utvrđen je način rasporeda i korištenja finansijskih sredstava prikupljenih po osnovu koncesionih naknada na ime korištenja mineralnih resursa. Timu za reviziju nije prezentiran pregled kojim bi se potvrdilo da su sredstva usmjerena prema navedenoj odluci Vlade Kantona.

U 2002. godini sredstva primljena od koncesija su transferisana prema općinama kako slijedi:

Općina Zavidovići

11.771,20 KM

Općina Breza	11.500,00 KM
Općina Kakanj	394.295,50 KM
Općina Vareš	10.875,00 KM
Općina Visoko	11.018,00 KM

Na analitičkoj kartici iskazan je i iznos od 187.641,60 KM, gdje nije navedeno kojoj općini su sredstva transferisana.

Nije vršena kontrola općina o pravilnom utrošku sredstava niti su općine pismeno o tome informisale Vladu Kantona kao što je predviđeno u Odluci Vlade.

Preporuke menadžmentu

- intenzivirati aktivnosti svih nadležnih institucija Kantona na prikupljanju javnih prihoda.
- u slučaju neostvarenja planiranih prihoda tokom godine izvršiti uravnoteženje prihoda i rashoda u skladu sa Zakonom o budžetima.
- da Kanton ostvaruje prihode u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda i Zakonom o kantonalnim administrativnim taksama i da namjenski troši prikupljena sredstva.
- korisnici budžeta vlastite prihode trebaju usmjeravati u korist računa budžeta u skladu sa Zakonom o budžetima.
- da pojača kontrolu dostavljenih Rješenja na izvršenje i da pojača kontrolu ispostavljanja Rješenja o povratu pogrešno uplaćenih javnih prihoda i knjigovodstveno evidentira obaveze po rješenjima.
- da se sa sredstvima primljenih od koncesija i zaštite okoliša postupi u skladu sa Zakonima koji regulišu tu oblast i Odlukama Vlade Kantona, vrši kontrola nad utroškom tih sredstava i traži povratno izvještavanje od korisnika doznačenih sredstava. Sačiniti Program trošenja sredstava koja pripadaju Kantonu, koja se vode kao odloženi prihod.

4.4.2. Rashodi i izdaci Budžeta Kantona

Izvršenje Budžeta u 2002. godini

Ostvareni rashodi i izdaci u 2002. godini u iznosu od 145.000.224 KM u odnosu na planirane od 158.923.000 KM manji su za 13.922.776 KM ili 8,8 %, odnosno ostvarenje je 91,2 %.

Struktura izdataka data je u slijedećoj tabeli:

R.br.	Vrsta rashoda	Planirano	Ostvareno	Odstupanje	Index
1	2	3	4	5=4-3	5 = (4/3*100)
2.	Bruto plaće i doprinosi zaposlenih	77.465.600	75.736.456	-1.729.144	97,8
3.	Naknade troškova zaposlenih	11.873.100	10.163.372	-1.709.728	85,6
4.	Naknade skupštinskim. zastupnicima i komisije	362.000	321.121	-40.879	88,7
5.	Izdaci za materijal i usluge	16.281.800	18.180.175	1.898.375	111,7
6.	Tekući transferi	42.530.500	36.037.516	-6.492.984	84,7
7.	Kapitalni izdaci	6.665.000	1.927.372	-4.737.628	28,9
8.	Namjenska sred. za fin. projekata i sred. pos. vodnih naknada	1.505.000	727.287	-777.713	48,3
9.	Tekuća budžetska rezerva	2.240.000	1.906.925	-333.075	85,1
	UKUPNI RASHODI I IZDACI	158.923.000	145.000.224	-13.922.776	91,2

Iskazan je višak rashoda nad prihodima (deficit budžeta) u iznosu od 9.211.864 KM.

Pregled planiranih i doznačenih sredstava korisnicima Budžeta sa indeksima i učešćem u ukupnim doznakama budžetskim korisnicima dat je u **tabeli broj 1 Priloga Izvještaja**.

Revizijom je utvrđeno da je 6 od 39 budžetskih korisnika ostvarilo značajno prekoračenje rashoda u odnosu na planirane (Ministarstvo za pravosuđe, Ministarstvo za obrazovanje, nauku i kulturu, razdjel visokog obrazovanja, fizičke kulture, informiranja i Kantonalna direkcija za robne rezerve).

Iako su ostvareni prihodi u 2002. godini znatno manji od planiranih (85,4%), ističemo da još 16 budžetskih korisnika na nivou kantona nije pratilo ostvarenje prihoda i ostvarili su veći indeks izvršenja rashoda od 85,4%, što je rezultiralo navedenim deficitom od 9.211.864 KM.

Planom Budžeta za 2002. godinu nije predviđeno pokriće deficita iz prethodnih godina.

Od ukupnih rashoda Kantona u 2002. godini **bruto plaće i doprinosi poslodavca** ostvareni su u iznosu od **75.736.456 KM** i u odnosu na plan od **77.465.600 KM** imaju indeks od 97,8%, **što znači da navedeni rashodi nisu pratili ostvarenje prihoda (85,4%).**

U ministarstvima i tijelima kantonalne uprave zaposleni su ostvarili bruto plaće, naknade troškova zaposlenih i doprinose poslodavca u iznosu od **21.770.848 KM**, a **ostatak se** odnosi na isplate nižim potrošačkim jedinicama u ustanovama iz oblasti obrazovanja, kulture i pravosuđa.

Revizijom je utvrđeno da se plaće obračunavaju primjenom koeficijenata regulisanih Zaključkom Vlade Kantona br. 03-403-195/96, što nije u skladu sa članom 73. Zakona o upravi u Federaciji BiH ("Sl. novine FBiH", broj 28/97) kao i sa Zakonom o radnim odnosima i plaćama službenika tijela uprave FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 13/98).

Tim za reviziju je utvrdio da je Vlada Kantona, 25.06.2001. godine donijela Odluku o plaćama i naknadama rukovoditelja izvršnih organa vlasti Kantona i službenika izvršnih organa vlasti koje postavlja odnosno imenuje Vlada Kantona koja nije usklađena sa članom 130. Zakona o radnim odnosima i plaćama službenika tijela uprave FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 13/98).

Preporuka iz prethodnog izvještaja o reviziji da se plaće usklade sa navedenim zakonima nije ispoštovana i tim za reviziju ističe da je po ovom osnovu isplaćen značajan iznos (jer je 58 uposlenih primalo plaću po ovom osnovu), što je direktno uticalo na deficit iskazan u finansijskim izvještajima.

Metodom slučajnog uzorka izvršen je uvid u personalnu evidenciju 17 zaposlenih radnika, te je konstatovano da većina dosijea nije kompletirana, kako je to Zakonom o radu predviđeno.

Prema Budžetu Kantona za 2002. godinu plaće Kantona su bile planirane za 7.822 uposlena, što je za 10,4% veće u odnosu na budžet za 2001.godinu. Podatak o broju uposlenih po sistematizaciji nije prezentiran timu za reviziju. Stvaran broj uposlenih prema operativnoj evidenciji u 2002. godini je bio 7.442.

Budžetski korisnici (njih 10) su ostvarili veće bruto plaće i naknade od planiranih, od kojih je najznačajnije prekoračenje bilo kod Službe za logistiku 94.475 KM, Kantonalni sud 104.578 KM, Općinsko sudstvo 180.921 KM, Ministarstvo za prostorno uređenje, promet i komunikacije za 52.215 KM, Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu 78.144 KM.

Naknade zaposlenim i skupštinskim zastupnicima (kantonalnih organa, Skupštine, Vlade i ministarstava) isplaćene su u ukupnom iznosu od **4.357.792 KM**, od čega ističemo:

Naknade za prijevoz sa i na posao	506.077
Naknade za korištenje vlastitog auta	5.811
Naknade za topli obrok	2.182.143
Regres za godišnji odmor	310.050
Otpremnine za penziju	11.803
Jubilarnе nagrade MUP	4.185
Pomoć u slučaju smrti i teže invalidnosti	84.751
Naknade skupštinskim zastupnicima	225.864
Naknade za privremene i povremene poslove	358.381
Naknade komisijama	125.884
Naknade komisijama sa posebnog računa	326.819
Porezi na dodatna primanja	216.024
Ukupno	4.357.792

Ministarstva, organi i budžetski korisnici koji su prekoračili iznos planiranih sredstava za isplatu naknada zaposlenim su Skupština kantona za 4.935 KM, Vlada Kantona za 21.317 KM, Služba za logistiku 70.015 KM.

Naknade komisijama obračunate su na osnovu Zaključka Vlade Kantona i Rješenjem o formiranju i imenovanju članova komisije donesenog od strane nadležnog ministra.

Tim za reviziju je po sistemu uzorka, utvrdio da je za ove naknade plaćen pripadajući porez.

Zaposleni u Ministarstvu finansija su prezentirali timu za reviziju specifikaciju dijela isplata naknada Komisijama, koje su bila predmet provjere tokom revizije.

Red. Br.	NAZIV KOMISIJE	ORGAN KOJI IMENUJE KOMISIJA	IZNOS
1	2	3	4
1	Komisija za polaganje struč. ispita službenika i pripravnika organa uprave, sudija za prekr.	Ministarstvo pravosuđa	8.052,00
2	Komisija za utvrđivanje uslova za izdavanje urbanističke saglasnosti dozvola	Ministarstvo za prostorno uređenje	23.096,50
3	Komisija za utvrđivanje uslova za izdavanje vodoprivrednih uvjeta; saglasnosti i dozvola	Ministarstvo poljoprivrede	2.265,00
4	Komisija za polaganje stručnih ispita za rukovodioce gašenja požara i prof.vatrogasce	M U P	1.250,00
5	Komisija za utvrđivanje veterinarsko zdrav. uvjeta	Ministarstvo poljoprivrede	13.055,00
6	Komisija za otvaranje ponuda za rekonstr.u puteva	Ministarstvo za urbaniz.promet i komun.	1.864,00
7	Komisija za polaganje str. ispita zdravstv. radnika	Ministarstva zdravstva	20.048,00
8	Komisija za utvrđivanje minimalnih uvjeta ugostiteljskih objekata	Ministarstvo privrede	45.698,80
9	Komisija za tehnički prijem pilana	Ministarstvo privrede	24.232,50
10	Komisija za plaganje stručnih ispita nastavnika u osnovnim i srednjim školama	Ministarstvo obrazovanja	33.205,00
11	Komisija za rješavanje po žalbama na upravne akte Agencije za privatizaciju	Vlada	11.700,00

12	Komisija za dodjelu kredita stambenoj izgradnji	Vlada	1.998,00
13	Komisija za implementaciju člana 143. Zakona o radu	Ministarstvo za rad, soc.politiku i izbjeglica	18.800,00
14	Drugostepena disciplinska komisija	Vlada	2.765,00
15	Komisija za praćenje utroška sredstava za alternativne smještaje povratnika	Ministarstvo za rad, soc.politiku i izbjeglica	1.300,00
16	Popisna komisija na dan 31.12.2001.god.	Vlada	2.750,00
17	Tenderska komisija (12 tendera)	Direktor službe za logistiku	4.981,50
18	Operativni štab i mobilnih ekipa za rad na kontroli nelegalnog prometa roba	Vlada	23.364,00
19	Nadzor za zimsko održavanje puteva	Ministarstvo za urbanizam i prostorno uređenje	14.592,00
20	Komisija za utvrđivanje uslova rada visokošk. ustanova i naučno istraživačkih institucija	Ministar ministarstva obrazovanja	1.500,00
21	Nezavisni odbor za izbor i reviziju u Skupštini ZE-DO Kantona	Skupština Kantona	2.854,00
22	Komisija za odabir depozitne banke i budžetskih banaka trezora	Vlada	550,00
23	Komisija za popis stalnih sredstava na dan 31.07.2002- godine	Direktor službe za logistiku	800,00
24	Komisija za uslađivanje redova vožnje kantonalnih autobuskih linija	Ministarstvo za urbaniz.promet i komun.	3.500,00
25	Drugostepena komisija za rješavanje po žalbama u Drugom stepenu	Vlada	3.600,00
26	Komisija za provjeravanje realizac.kredita za zapošlj. I priv.raz.iz sred.ostv.prod.drž.kapitala	Vlada	850,00
U K U P N O :			268.671,30

Tokom razgovora sa odgovornim osobama u Kantonu istaknuto je da je osnov za ove isplate bila Uredba o sastavu članova komisija u okviru kantonalnih organa uprave i općinskih službi za upravu u upravnom postupku. Na osnovu navedenog je i otvoren poseban račun Komisija za prikupljanje i isplate sredstava, a istovremeno i knjigovodstveno i poseban analitički konto, koji nije predviđen kontnim planom za ove namjene.

Analizirajući sve ove isplate po sistemu uzorka tim za reviziju zaključuje da većina ovih isplata nije osnovana iz razloga što je većina ovih poslova bila ili trebala biti obuhvaćena Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i opisima radnih mjesta, te da nema evidencije da su se poslovi odvijali van radnog vremena. Tim za reviziju ukazuje da su i diskutabilni pojedini članovi Uredbe, kao na primjer član 9., koji predviđa naknadu 70% članovima komisija, što samim tim poskupljuje usluge budžetskog korisnika kao organa uprave, a i povećava rashode koji nisu osnovani.

Navodimo da su isplate naknada evidentirane na različitim kontima i one ukupno iznose 811.084 KM i pripadajućim porezima 216.024 KM, što je znatno uticalo na iskazani deficit u finansijskim izvještajima Kantona. Ističemo da ima dosta slučajeva, gdje su ista lica angažovana u nekoliko ovih komisija po osnovu kojim su im isplaćena značajna sredstva.

Tim za reviziju je konstatovao da je nižim potrošakim jedinicama (obrazovanje, kultura i pravosuđe) na ime naknada isplaćeno u 2002. godini 6.558.524 KM (naknade troškova zaposlenim, topli obrok, privremeni i povremeni poslovi, odlazak u penziju, naknade za slučaj smrti, regres), što nije bio predmet revizije.

Preporuke menadžmentu

- ❑ da ubrza proceduru donošenja Zakona o plaćama i naknadama rukovoditelja izvršnih organa vlasti Kantona, službenika koje imenuje, odnosno postavlja Vlada Kantona i Zakona o radnim odnosima i plaćama službenika organa uprave u Kantonu.
- ❑ preispitati Uredbe o naknadama komisijama i otvaranje računa za komisije. Pojedinačno se odrediti prema svakoj od komisija za koju su date naknade i u slučaju, gdje su neosnovane, poduzeti adekvatne mjere.
- ❑ da Kanton do donošenja vlastite Uredbe o naknadama i drugim materijalnim pravima rukovoditelja izvršnih organa vlasti Kantona i službenika Kantona i drugih tijela kantonalne uprave već donesene odluke i zaključke uskladi sa Uredbom koja reguliše ova davanja na nivou F BiH.

Izdaci za materijal i usluge ostvareni su u 2002. godini u iznosu od **18.180.175 KM**, u odnosu na Plan od **16.281.800 KM** veći su za **1.898.375 KM** ili **11,7 %**.

U ministarstvima i tijelima kantonalne uprave, ostvareni su izdaci za materijal i usluge u visini od 12.502.506 KM, a **ostatak se** odnosi na isplatu nižim potrošačkim jedinicama u ustanovama iz oblasti obrazovanja, kulture i pravosuđa.

Značajni izdaci za materijal i usluge su:

- Troškovi dnevnica, smještaja i prevoza za sl. putovanja u zemlji i inostr.	74.694 KM
- Izdaci za grijanje, komunalne usluge, vodu i odvoz smeća	2.593.343 KM
- Izdaci za ptt i mobilne telefone	614.799 KM
- Izdaci za nabavku materijala, za čišćenje, ostali adm. materijal	478.645 KM
- Izdaci za odjeću i uniforme	804.142 KM
- Regstarske tablice	202.396 KM
- Nabavka goriva, usluge prevoza, prevoz robe	540.905 KM
- Unajmljivanje imovine i opreme	194.575 KM
- Tekuće održavanje, materijal za opravku, održavanje opreme, zgrada , vozila	510.951 KM
- Usluge opravke i održavanje cesta, željeznica	5.238.270 KM
- Registracija auta i osiguranje vozila i radnika	275.266 KM
- Bankarske usluge i izdatak za poreznu upravu	150.674 KM
- Usluge štampanja administrativnih taksi i markica i ostale usluge štampanja	167.250 KM
- Mediji i informisanje	103.575 KM
- Usluge reprezentacije	126.147 KM
- Stručno usavršavanje i literatura	117.110 KM
- Ostale usluge	220.222 KM

Pregled ostvarenja rashoda za materijal i usluge u odnosu na plan dat je u obrascu Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta kao što slijedi:

R.br.	Vrsta troška	Planirano	Ostvareno	Odstupanje	Indeks
1	Putni troškovi	95.000	74.694	-20.306	78,63
2	Izdaci za energiju	735.400	2.459.075	1.723.675	334,39
3	Izdaci za komunalne usluge	756.700	768.789	12.089	101,60
4	Nabavka materijala	1.530.700	1.496.036	-34.664	97,74
5	Izdaci za usluge prevoza i goriva	507.800	587.459	79.659	115,69
6	Unajmljivanje imovine i opreme	208.700	189.671	-19.029	90,88
7	Izdaci za tekuće održavanje	4.467.600	5.749.221	1.281.621	128,69
8	Izdaci osiguranja i bankarskih usluga	478.900	490.415	11.515	102,40
9	Ugovorene usluge	871.200	687.145	-184.055	78,87
10	Ukupno	9.652.000	12.502.505	2.850.505	129,53

Na osnovu prezentiranih indeksa tim za reviziju ističe prekoračenja u odnosu na plan kod: izdataka za energiju za 1.723.675 KM ili 234,39%, izdataka za komunalne usluge za 12.089 KM ili 1,6%, izdataka za usluge prijevoza i goriva za 79.659 KM ili 15,69%, izdataka za tekuće održavanje za 1.281.621 KM za 28,69%, izdataka za osiguranje i bankarske usluge za 11.515 KM ili 2,4%.

Ukupno gledajući prema obrascu Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta izdaci za materijal i usluge su ostvareni sa prekoračenjem plana za 2.850.505 KM ili 29,53%, što je u znatnoj mjeri uticalo na iskazani deficit.

Tim za reviziju ističe da u Kantonu nisu donesena interna pravila i procedure, kojim bi se regulisao način potrošnje i visina izdataka za pojedine vrste troškova (gorivo, reprezentacija, tekuće održavanje i slično).

Kod tekućeg održavanja najveće učešće predstavljaju izdaci za usluge opravki i održavanje cesta, željeznica i mostova. Revizijom je utvrđeno da u ovom segmentu nije dosljedno provedena procedura propisana Uredbom o postupku nabavke robe, usluga i ustupanja radova, čijom provedbom bi se postigla daleko povoljnija cijena i smanjili troškovi na ovoj poziciji. Iako je Komisija sačinila redosljed najpovoljnijih ponuđača menadžment ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline je vršio izbor ponuđača za potpis ugovora prema slobodnoj procjeni. Za održavanje je bilo planirano 3.956.000 KM, a utrošeno 5.238.737 KM sa prekoračenjem od 32% ili 1.282.737 KM.

Tekuće održavanje, materijal za opravku, održavanje opreme, zgrada u vrijednosti od 510.951 KM predstavlja trošak održavanja automatske obrade podataka, nabavke materijala za opravku i održavanje vozila, zgrada, itd.

Usluge štampanja administrativnih taksi i markica i ostale usluge štampanja u vrijednosti od 167.250 KM predstavljaju proviziju od prodatih administrativnih taksi i ostale usluge štampanja obrazaca, blokova, itd.

4.4.3 Tekući grantovi

Kriteriji i programi koje donosi Vlada, a utvrđeni su članom 22., 24., i članovima 26. do 33. Zakona o izvršavanju budžeta Zeničko-Dobojskog Kantona za realizaciju tekućih grantova nisu doneseni. Timu za reviziju su prezentirani nepotpuni, djelimični, neblagovremeni i nepotpisani Programi, od kojih su samo dva usvojena sa zakašnjenjem.

U Izvještaju o izvršenju budžeta je navedeno da su tekući grantovi ostvareni u iznosu od 36.037.516 KM i u odnosu na plan koji je bio 42.530.500 KM su manji za 15,3%. Izvršavali su se na bazi upućenih zahtjeva preko resornih ministarstava za Ministarstvo finansija - trezor. Sredstva su se doznacavala direktno na račune korisnika koji su upućivali zahtjeve. Kompletna dokumentacija vezana za ostvarenje za tekuće grantove se ne nalazi u Ministarstvu finansija – trezoru. Jedan dio dokumentacije se nalazi u resornim ministarstvima, a preostali dio kod nižih potrošačkih jedinica nadležnog ministarstva.

U finansijskim izvještajima – obrazac račun prihoda i rashoda su iskazani tekući grantovi u iznosu od 40.411.362 KM, što je u odnosu planirano od 45.816.500 KM sa indeksom ostvarenja 88,2%, što ukazuje na neusaglašenost između finansijskih izvještaja i izvještaja koji se dostavljaju nadležnim organima. U očitovanju na Nacrt Izvještaja o reviziji dato je obrazloženje da se razlika u izvještavanju odnosi na sredstva po osnovu koncesija i fonda za zaštitu okoliša, izdataka za kamate na kredite i iznos transfera od 3.000 KM, koji je bio iskazan u okviru ugovorenih usluga.

Obzirom na navedeno (nedostatak programa, povratnih izvještaja i neusaglašenih evidencija) tim za reviziju nije mogao potvrditi potrošnju sredstava u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta Zeničko-Dobojskog Kantona.

Prilikom doznacavanja sredstava nije se vršila kontrola cjelokupne dokumentacije, koja je potrebna za ostvarenje prava – tekućeg granta.

Poseban nedostatak koji ističemo je nepostojanje cjelovitog izvještaja o izvršenju programa sa pozicije tekućeg granta.

Transferi su planirani za 13 budžetskih korisnika, a izvršeni su preko slijedećih 11 korisnika:

R.br.	Korisnik budžeta	Planirano	Ostvareno	Indeks
1	Skupština kantona	250.000	250.000	100,0
2	Vlada Kantona	15.160.000	14.291.335	94,3
3	Kantonalni štab civilne zaštite	5.000	0	0,0
4	Ministarstvo unutrašnjih poslova	3.000	3.000	100,0
5	Ministarstvo za pravosuđe i upravu	400.000	375.540	93,9
6	Ministarstvo za privredu	800.000	587.209	73,4
7	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice	12.015.000	8.831.634	73,5
8	Ministarstvo zdravstva	355.000	242.900	68,4
9	Kantonalni zavod za javno zdravstvo	180.500	180.499	100,0
10	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta	5.270.000	6.450.414	122,4
11	Ministarstvo za polj. šumarstvo i vodoprivredu	1.070.000	625.588	58,5
12	Ministarstvo za boračka pitanja	6.613.000	4.199.397	63,5
13	Agencija za privatizaciju	409.000	0	0,0
	Ukupno	42.530.500	36.037.516	84,7

Prekoračenje u odnosu na plan je iskazalo Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta za 22,4%, dok je još 5 budžetskih korisnika imalo indeks ostvarenja tekućih transfera veći od indeksa ostvarenja prihoda (85,4%), što je uticalo na iskazivanje deficita.

Skupština Kantona

Izvršen je **Transfer za političke stranke** u visini od **250.000,00 KM** koliko je i Planom predviđeno (mada su prihodi ostvareni sa 14,6% ispod plana). Doznake su izvršene kvartalno na osnovu Odluka Vlade Kantona o rasporedu sredstava za političke stranke (30% jednako svim parlamentarnim strankama i 70 % se raspoređuje srazmjerno broju poslaničkih mjesta koje svaka stranka ima u trenutku raspodjele).

Vlada Kantona

Izvršen je **Transfer općinama** – ustupljeni prihodi, transfer pojedincima i neprofitnim organizacijama, transfer za kulturne manifestacije i izdavačku djelatnost u visini od **14.271.380 KM. Od toga se odnosi na sredstva koja pripadaju općinama prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda 13.795.240 KM, dok je razlika transferisana bez unaprijed utvrđenih kriterija, te su kao takve i neosnovani.** Po sistemu uzorka utvrđeno je da su sredstva transferisana: Preduzeću «Ola» d.d. Olovo (prema Odluci o finansijskoj pomoći Općini Olovo), ŠIP»Stupčanica» Olovo iznos od 150.242 KM (prema Odluci o preuzimanju dijela duga Općine Olovo), Općini Zenica 17.000 KM za manifestaciju Zeničko proljeće (prema Zaključku Vlade Kantona).

Ministarstvo unutrašnjih poslova

Isplaćen je transfer za stipendiju u iznosu od 3.000 KM, koji je neosnovan iz razloga: što se transferi za ove namjene izvršavaju prema proceduri koju bi trebalo provoditi Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta u okviru troškova za naučno-istraživačku djelatnost prema proceduri i što se isplata odnosi na Ugovor iz 1998. godine za koji ne postoji adekvatna popratna dokumentacija koja bi potvrdila osnovanost.

Ministarstvo za pravosuđe i upravu

Izvršen je **Transfer za KPD – smještaj pritvorenih lica** u visini od **375.540 KM**, u odnosu na Plan od **400.000 KM** ostvaren je **93,9 %**. Transfer se realizuje na osnovu Ugovora između Vlade Kantona i Federalnog ministarstva pravde.

MINISTARSTVO ZA PRIVREDU

Izvršeni su **transferi za podsticaj proizvodnje u industriji** u visini od **585.779 KM** i ugovorene usluge sa pripadajućim porezima 1.430 KM. **Ministarstvo privrede, nije sačinilo Plan i program utroška sredstava sa kriterijima tako da tim za reviziju ne može potvrditi opravdanost ovih transfera. Tim prije što dio sredstava nije usmjeren funkcionalno i namjenski u svrhu podsticaja privrede** kao npr. transferi: Udruženju građana 10.000 KM, Naša riječ 20.560 KM, JP RTV Zenica 45.182 KM, Zetel Zenica 4.211 KM, Općina Zenica 60.000 KM. Po sistemu uzorka revizijom je utvrđeno da je dio sredstava usmjeren Fad - u Jelah 50.000 KM za održavanje tehnološkog procesa proizvodnje (uz Odluku Vlade Kantona), a dio sredstava za održavanje međunarodnih naučnih – stručnih skupova gdje je plaćeno Mašinskom fakultetu 21.000 KM uz Odluku Vlade.

Uvidom u analitičku karticu tim za reviziju konstatuje da pored toga što transferima nisu prethodili adekvatni programi ni izvršeni transferi nisu u najvećem dijelu bili u funkciji podsticaja proizvodnje, odnosno nisu bili namjenski.

MINISTARSTVO ZA RAD, SOCIJALNU POLITIKU I IZBJEGLICE

Izvršeni su slijedeći transferi u vrijednosti od 8.831.634 KM sa indeksom ostvarenja 73,8%. Realizovani su prema slijedećim namjenama:

R.br.	Vrsta izdataka	Planirano	Izvršeno	Indeks
1	Izdaci za raseljena lica	500.000	479.343	95,9
2	Sredstva za podsticaj povratka izbj. i ras. lica	1.750.000	722.477	41,3
3	Smještaj u ustanove socijalne zaštite	2.000.000	2.042.160	102,1
4	Civilne žrtve rata	300.000	289.328	96,4
5	Transferi udruženjima	90.000	74.938	83,3
6	Porodični smještaj djece bez roditeljskog staranja	380.000	326.156	85,8
7	Naknade za porodiljsko odsustvo	2.400.000	2.663.288	111,0
8	Zdravstvena zaštita neosiguranih lica	900.000	259.711	28,9
9	Ostali socijalni transferi	1.000.000	839.192	83,9
10	Transfer za alternativni smještaj	700.000	571.526	81,6
11	Naknade za pomoć i njegu drugih lica	1.050.000	21.280	2,0
12	Transfer za zapošljavanje pripravnika	420.000	252.076	60,0
13	Novčane naknade za vrijeme trudnoće i porođaja žene-majke koja nije u radnom odnosu	475.000	290.159	61,1
	UKUPNO	11.965.000	8.831.634	73,8

Iz tabele se da zaključiti prekoračenje kod programa smještaja u ustanove socijalne zaštite sa 2,1% i kod naknada za porodiljsko odsustvo od 11%.

Nije donesen poseban Kantonalni zakon o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodica sa djecom i prema izjavi odgovornih, prilikom provedbe programa ministarstvo je pratilo odredbe Federalnog zakona iz ove oblasti.

Izdaci za raseljena lica

Najznačajniji izdaci su bili za troškove energije: Elektrodistribuciji Zenica 287.735 KM i Željezari Zenica 89.208 KM i za finansiranje tekućeg održavanja kolektivnih naselja i centara.

Sredstva za podsticaj povratka izbjeglica i raseljenih lica

Utrošena su u iznosu od 722.477 KM sa indeksom ostvarenja 41,3%. U okviru ovog Programa izvršena je nabavka i ugradnja građevinskog materijala i izvođenje građevinskih, građevinsko-zanatskih i instalacijskih radova.

Po sistemu uzorka revizijom je utvrđeno da je provedena procedura propisana Uredbom o postupku nabavke robe, usluga i ustupanja radova s tim da je prilikom izbora najpovoljnijeg ponuđača za nabavku materijala Komisija predložila 2 ponuđača (GP»Gradnja» d.o.o. Zenica i «Inter» d.o.o Matuzići Doboj-jug) s kojima su potpisani ugovori u proporcionalnom iznosu, mada bi se potpisom ugovora sa najpovoljnijim ponuđačem postigla daleko povoljnija cijena. Tim za reviziju ističe i nejasan izbor najpovoljnijeg ponuđača kod nabavke materijala (isporuku drvene građe i stolarije), gdje je potpisan ugovor sa ponuđačem sa drugom najpovoljnijom cijenom (Koprom), bez detaljnog obrazloženja.

Timu za reviziju je prezentirana evidencija o spisku korisnika projekta «Obnova kuća za socijalno ugrožene» i izjave o prijemu građevinskog materijala.

Smještaj u ustanove socijalne zaštite

Za ove namjene utrošeno je 2.042.160 KM sa prekoračenjem 2,1%. Iz ovog programa je finansiran smještaj i izdržavanje slijepih i slabovodnih učenika i šticećenika. Timu za reviziju su prezentirani Ugovori sa Javnim ustanovama koje su pružale ove usluge uz priložene fakture.

Civilne žrtve rata

Za ove namjene je utrošeno 289.328 KM. Priloženi su spiskovi Centara za socijalni rad o broju korisnika ovih prava na ovu vrstu naknade kao i potpisani spiskovi za izvršene isplate.

Transferi udruženjima

Izvršeni su u iznosu od 74.938 KM na bazi zahtjeva različitih udruženja građana, ali tim za reviziju ističe da nije bilo kriterija kojima bi se utvrdila visina izdvajanja prema udruženjima.

Porodični smještaj djece bez roditeljskog staranja

Transferi su izvršeni u visini od 326.156 KM na osnovu Odluke o odobravanju sredstava za privremeno finansiranje troškova smještaja djece u druge porodice i Uputstva za provođenje navedene Odluke. Priloženi su spiskovi korisnika za isplaćene naknade realizovanih u centrima za socijalni rad.

Naknade za porodijsko odsustvo

Za ove namjene utrošeno je 2.663.288 KM sa prekoračenjem od 11%. Osnov za ove transfere je bila Odluka o pravu na naknadu plaće ženi-majci u radnom odnosu za vrijeme porodijskog odsustva broj 01-121/99 od 09.06.1999. godine i Odluke o izmjenama i dopunama ove odluke broj 03-461/01 od 02.08.2001. godine. Transfere su realizovali centri za socijalni rad, a timu za reviziju je prezentirana adekvatna popratna dokumentacija.

Ostali socijalni transferi

Ostvareni su u iznosu od 839.192 KM, a isplaćeni su na ime: finansiranja troškova prevoza učenika srednjih škola, prognanika iz Srebrenice privremeno nastanjenih u Vozućoj, vršenje usluga odvoza otpada za pravne subjekte, za smještaj raseljenih lica, sanaciju i održavanje kolektivnih naselja i centara. Poseban segment ovog Programa predstavljaju sredstva u iznosu od 200.000 KM za nabavku robnih paketa, a u cilju pomoći licima u stanju socijalne potrebe. Prezentirana je dokumentacija kojom se dokazuje da je

prilikom nabavke paketa provedena procedura propisana Uredbom o postupku nabavke robe, usluga i ustupanja radova.

Transferi za alternativni smještaj

Utrošeno je za ove namjene 571.526 KM sa indeksom ostvarenja 81,6%. Timu za reviziju je od strane odgovorne osobe prezentiran način izvršenja ovog segmenta programa, koji se izvršavao putem Instrukcije o rješavanju pitanja privremenog-alternativnog smještaja raseljenih lica i izbjeglica u Zeničko – dobojskom kantonu. Prethodno je Vlada Kantona donijela Odluku o privremenom prenošenju određenih poslova iz nadležnosti kantona na općine. Na bazi informacija iz općina sastavljen je izvještaj o utrošenim sredstvima po kojem je za plaćanje troškova mjesečne stanarine utrošeno 251.246 KM, za pomoć i popravku manje oštećenih kuća utrošeno je 252.178 KM i za ostale namjene 46.523 KM. **Timu za reviziju je prezentirana adekvatna popratna dokumentacija vezana za realizaciju ovog Programa.**

Transfer za zapošljavanje pripravnika

Za ove namjene utrošeno je 252.076 KM sa indeksom ostvarenja 60%. Program se izvršavao na osnovu Odluke o podsticaju poslodavaca za zapošljavanje i stručno osposobljavanje pripravnika u 2002. godini u Zeničko – dobojskom kantonu. Odluku je pratilo Uputstvo za provođenje navedene Odluke. Transferi su se izvršavali izdavanjem naloga nadležnog ministarstva za plaćanje Službi za zapošljavanje Kantona.

Novčane naknade za vrijeme trudnoće i porođaja ženi-majci koja nije u radnom odnosu

Isplaćene su u iznosu od 290.159 KM sa indeksom ostvarenja 61,1%. Osnov za ovu isplatu je bila Odluka o uređivanju prava na novčanu naknadu porodilji koja je bila u radnom odnosu.

MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

Izvršeni su transferi za nabavku vakcina u iznosu od 60.000 KM, transferi za imunologiju i deratizaciju 163.500 KM i transfer za usavršavanje kadrova 19.400 KM sa ukupnim indeksom ostvarenja 68,4%.

Kantonalnom zavodu za javno zdravstvo je transferisano 180.499 KM koliko je bilo i budžetom planirano, mada je plan prihoda ostvaren sa 85,4%. **Osnov za ovaj transfer nije dovoljno obrazložen od strane odgovorne osobe.**

MINISTARSTVO ZA OBRAZOVANJE, NAUKU, KULTURU I SPORT

Realizovani su transferi u ukupnom iznosu od 6.450.414 KM sa prekoračenjem od 22,4%. Usmjereni su prema slijedećem pregledu:

R.br.	Vrsta izdataka	Planirano	Izvršeno	Indeks
1	Prevoz đaka	1.800.000	2.217.871	123,2
2	Transferi za kreditiranje studenata	800.000	894.000	111,8
3	Transfer za smještaj studenata u stud. Centre	920.000	952.552	103,5
4	Transferi za dislociranu nastavu	700.000	1.319.385	188,5
5	Transferi za naučno istraživačku djelatnost	70.000	55.000	78,6
6	Transferi za sport	480.000	487.906	101,6
7	Transferi za kulturne manifestacije i izdavačku djelatnost	190.000	193.500	101,8
8	Transferi za zaštitu kulturno historijskih spomenika	100.000	80.000	80,0
9	Transferi javnim glasilima	210.000	250.200	119,1
	UKUPNO	5.270.000	6.450.414	122,4

Na osnovu navedene tabele tim za reviziju zaključuje da je u 7 od 9 programa ovih transfera ostvareno prekoračenje u rasponu od 1,6% do 88,5%, što ukazuje na neadekvatno postavljene programe, nerealno planiranje i što je najznačajnije nedovoljan nadzor nad trošenjem sredstva za transfere iz ove oblasti.

Za prijevoz đaka je utrošeno 2.217.871 KM sa prekoračenjem 23.2%. Fakture dobavljača se bile popraćene ugovorima i specifikacijom izvršenih usluga. Priložena je dokumentacija kojom se dokazuje da je davaoci usluga prijevoza izabrani putem Javnog nadmetanja za odabir i prikupljanje najpovoljnije ponude za prijevoz učenika u 2002/2003. godini.

Transferi za kreditiranje studenata su izvršeni u iznosu od 894.000 KM sa indeksom 111,8%. Proceduru oko dodjele kredita, ugovaranja i isplate studentima provodile su Općine (gdje se po riječima odgovorne osobe nalazi kompletna dokumentacija). Nadležno ministarstvo kantona je po zahtjevu transferisalo sredstva bez posebnog nadzora. Tim za reviziju ističe, obzirom da se po nazivu granta radi o stipendijama, da bi u skladu sa ugovorom, ukoliko je određeno da su povratna sredstva, trebalo iskazati kao potraživanja Kantona prema korisniku kredita.

Transferi za smještaj studenata u studentske Centre su iznosili 952.552 KM sa indeksom 103,5%. Uz fakture su priloženi su spiskovi studenata Zeničko-dobojskog kantona koji su na smještaju i prehrani u studentskom centru: Mostar, Tuzla, Nedžarići u Sarajevu i Zenica.

Transferi za dislociranu nastavu su iznosili 1.319.385 sa indeksom ostvarenja 188,5%. Isplaćeno je Ekonomskom fakultetu Sarajevo Zenica 929.235 KM i Pravnom fakultetu Sarajevo 390.150 KM. Obzirom na značajan iznos prekoračenja ukazujemo da treba preispitati opravdanost ukalkulisanih troškova, koji su ugovoreni sa navedenim institucijama, u cilju racionalizacije troškova.

Kod transfera za naučno istraživačku djelatnost odobrena su sredstva za finansijsku potporu postdiplomcima i doktorantima u iznosu od 25.000 KM. Sredstva su isplaćena po rješenju o odobravanju finansijskih sredstava na osnovu prethodno raspisanog natječaja. Na ovom kontu su evidentirane isplate osobama koje nisu obuhvaćene rješenjem u iznosu od 4.500 KM kao i dodatnih 12.200 KM finansijske potpore koja nije bila predviđena programom. Navedena sredstva su se odnosila na finansiranje postdiplomskog studija, pomoć za izdavanje knjige i slično.

Transferi za sport su iznosili 487.906 KM sa indeksom ostvarenja 101,6%. Postoji Program i kriteriji za korištenje ovih transfera koji je odobren Zaključkom Vlade Kantona broj 02-14—6951/02 od 02.04.2002. godine. Ne postoje povratni izvještaji korisnika sredstava o načinu utroška sredstava.

Transferi za kulturne manifestacije i izdavačku djelatnost su iznosili 193.500 KM sa indeksom ostvarenja 101,8%. Postoji Program i kriteriji za korištenje ovih transfera koji je odobren Zaključkom Vlade Kantona broj 02-14-9055/02 od 23.04.2002. godine. Ne postoje izvještaji, kojima bi se potvrdilo namjensko trošenje i usklađenost transfera sa usvojenim programom.

Transferi za zaštitu kulturno istorijskih spomenika su iznosili 80.000 KM sa indeksom ostvarenja 80%. Timu za reviziju je prezentiran nepotpun Program potrošnje za ove namjene koji nije potpisan. Ne postoje povratni izvještaji o potrošnji.

Transferi javnim glasilima su iznosili 250.200 KM sa indeksom ostvarenja 119,1%. Plaćanja su vršena (BH Radio Zenica, «Naša riječ» Zenica, Radio Gradina Maglaj, RTV Visoko, JP RTV Zenica Zenica) na osnovu ugovora i faktura u kojima nije naznačena specifikacija usluga predviđenih u Ugovoru.

MINISTARSTVO ZA POLJOPRIVREDU, ŠUMARSTVO I VODOPRIVREDU

Realizovani su transferi u iznosu od 625.588 KM sa indeksom ostvarenja 58,5% kao što slijedi:

a) subvencije za podsticaj razvoja u poljoprivrednoj proizvodnji	612.088 KM
b) transferi udruženjima	13.500 KM

a) finansirana je nabavka 12 terenskih motornih vozila marke Lada-NIVA za potrebe općinskih veterinarskih stanica na području Kantona u iznosu 108.000 KM. Provedena je procedura izbora

najpovoljnijeg ponuđača, ali u Zapisniku o procjeni ponuda nije dovoljno obrazložen izbor najpovoljnijeg ponuđača. U okviru ovog programa finansirana je i nabavka sjemenskog krompira putem javnog nadmetanja, ali je komisija izabrala dva najpovoljnija ponuđača s kojima su sklopljeni ugovori (Ferimpex d.o.o Zavidovići 133.170 KM i Zemljoradnička zadruga «Olovo» Olovo 59.600 KM).

b) nisu postojali kriteriji na osnovu kojih su transferisana sredstva udruženjima.

Za namjenska sredstva finansiranja projekata posebnih vodnih naknada utrošeno je 726.037 KM (ostvarenje 102,98 %).

MINISTARSTVO ZA BORAČKA PITANJA

Izvršeni su tekući transferi u ukupnom iznosu od 4.199.397 KM sa indeksom ostvarenja 63,5% , a dati su u slijedećem pregledu:

R.br.	Vrsta izdataka	Planirano	Izvršeno	Indeks
1	Transferi za rehabilitaciju pripravnika boračke populacije	350.000	159.053	45,4
2	Transferi za stipendije	500.000	518.900	103,8
3	Transfer za izradu nadgrobnih spomenika	550.000	21.671	3,9
4	Transferi za ocjenu stepena tjelesnog ostecenja	60.000	10.810	18,0
5	Transferi udruženjima pripadnika boračke populacije	230.000	157.954	68,7
6	Transferi za izradu ortopedskih pomagala	65.000	20.529	31,6
7	Transfer za sport i rekreaciju najtežih RVI	65.000	80.872	124,4
8	Transfer za profesionalnu rehabilitaciju	300.000	41.843	13,9
9	Transfer za obilježavanje značajnih datuma	150.000	106.561	71,0
10	Transfer za stambeno zbrinjavanje najtežih RVI i članova PPB	1.343.000	421.933	31,4
11	Transferi za demob. Borce, RVI i PPB	2.500.000	2.509.271	100,4
12	Kreditna linija za zaposlj. Demob. Boraca, RVI i PPB	500.000	150.000	30,0
	UKUPNO	6.613.000	4.199.397	63,5

Prekoračenja su iskazana na transferima za stipendije (3,8%), transferi za sport i rekreaciju najtežih RVI (24,4%) i transferi za demobilisane borce, RVI i PPB (0,4%).

Napominjemo da timu za reviziju nisu prezentirani programi za ove namjene. Prema izjavi odgovorne osobe bazični dokumenti za izvršenje ovih transfera su bili Kriteriji o dopunskim oblicima zaštite boraca i članova njihovih porodica i prateće Instrukcije, na koje je Vlada dala saglasnost.

Uvidom u dokumentaciju kao i na osnovu intervjuja tim za reviziju je utvrdio da navedeni Kriteriji niti instrukcije nisu ispoštovani prilikom finansiranja ovih oblika zaštite boračke populacije (novčane pomoći za sanaciju, rekonstrukciju i adaptaciju stambenog prostora, vanredne i jednokratne novčane pomoći, naknade dijela troškova dženaze-sahrane, profesionalna rehabilitacija i slično). U većini slučajeva sredstva su odobravana od strane odgovorne osobe, na bazi pojedinačnih zahtjeva, koji nisu bili obrađivani prema propisanoj proceduri.

Obzirom da nisu postojali Programi niti ispoštovani Kriteriji tim za reviziju ističe neke od značajnih pozicija iskazanih u evidenciji ministarstva.

Iako je rješenjem Ministra formirana Komisija za realizaciju Odluke o odobravanju sredstava za formiranje revolving kreditne linije čiji će korisnici biti pripadnici boračke populacije, ovaj posao nije odrađen na propisani način jer ne postoji dokumentacija kojom bi se dokazala da je Komisija po razmatranju dostavljane dokumentacije kandidata osigurala investicioni program, da je izvršila procjenu

situacije neposrednim izlaskom na teren i da je po svakom konkretnom slučaju ministru dostavila obrazloženi prijedlog o odobravanju podnesenog zahtjeva za dodjelu ili odbijanje kredita.

Na osnovu navedenog kao i na bazi informacija dobivenih kroz intervju tim za reviziju ističe da su sredstva odobravana prema procjeni menadžmenta ministarstva bez provedene procedure.

U slučaju nabavke invalidskih kolica za KIK»Bosna» i provedena je procedura oko izbora najpovoljnijeg ponuđača, ali je izvršen transfer u iznosu od 48.000 KM za 12 kolica, mada je po izjavi odgovorne osobe ugovorena količina 6 kolica odnosno pravo zaduženje 24.000 KM dok bi ostatak od 50% trebalo finansirati Ministarstvo zdravlja.

Na osnovu Ugovora o kupoprodaji stanova u objektu »Lamela-1 Olovo» u Olovu sa d.d. »Vranica» kupljeno je 5 stanova u vrijednosti od 85.592,50 KM u cilju rješavanja stambenog pitanja najtežih RVI i PPB na osnovu zaključka Vlade. Ugovor je zaključen bez prethodno provedenog javnog nadmetanja. Kupovina stanova je knjigovodstveno evidentirana kao tekući grant umjesto kao stalno sredstvo.

Ističemo i nabavku građevinskog materijala koja je iskazana u okviru transfera za demobilisane borbe, RVI i PPB u iznosu od 105.379 KM od dobavljača «Hunes» Žepče i 246.764 KM od «Almy» Zenica bez provedene procedure propisane Uredbom o postupku nabavke, robe, usluga i ustupanja radova. Građevinski materijal se dodjeljivao na osnovu pojedinačnih molbi i zahtjeva, koji nisu razmatrani u sklopu utvrđenih kriterija tako da je samo odobravanje i vrijednost odobrenog materijala netransparentno.

Interna revizija Kantona je izvršila uvid u poslovanje Ministarstva za boračka pitanja i navela niz nedostataka sa preporukama što ukazuje na visok stepen rizika kod transfera u ovom ministarstvu, nepoštivanje procedura i nedostatka nadzora nad trošenjem sredstava za ove namjene. To se potvrdilo i nalazima navedenim u ovom dijelu Izvještaja. Obzirom da ne postoje Programi i kriteriji niti povratni izvještaji, to ne možemo potvrditi osnovanost i transparentnost transfera za ove namjene.

4.4.4. Kapitalni izdaci

Ističemo da nije donesen plan kapitalnih ulaganja, o čemu odlučuje Vlada Kantona, kako je propisano članom 23. Zakona o izvršavanju budžeta Zeničko-dobojskog kantona.

Prema finansijskim izvještajima za 2002. godinu u Kantonu su izvršena kapitalna ulaganja u visini 1.820.599 KM, što u odnosu na planirana sredstva od 6.665.000 KM iznosi 27,32%. Na kapitalna ulaganja na izgradnju puteva se odnosi 1.327.820 KM, a na ostala kapitalna ulaganja (nabavka stanova – plaćeni dio, namještaja, kompjuterske opreme, opreme za prijenos podataka i glasa, ostali uredski strojevi, motorna vozila djela likovnih umjetnika, elektronske opreme, mašine i uređaji, programske opreme, ulaganja u tuđu imovinu) je izdvojeno 408.432 KM. Na kontu kapitalnih izdataka iskazani su i izdaci za investiciono održavanje liftova i grijanja u iznosu od 84.347 KM.

U Izvještaju o izvršenju budžeta Kantona, navedeno je da ostala kapitalna ulaganja iznose 599.552 KM, a razlika se odnosi na kapitalna ulaganja za investiciono održavanje škola i ustanova kulture, što je iskazano u konsolidovanom bilansu.

Pored navedenog u okviru memorandumske evidencije kapitalnih transakcija iskazan je promet od 16.206.556 KM, od čega se 33.591 KM odnosi na otplatu kredita za osnovu školu Kaloševići, dok se ostatak predstavljaju pozajmice koje je budžet Kantona koristio sa ostalih podračuna i namjenskih sredstava.

Najznačajniji iznos ovih pozajmljivanja su bila sredstva Agencije za privatizaciju u visini 5.000.000 KM, koje je Kanton koristio prema Odluci Vladi o pozajmljivanju. U očitovanju na Izvještaj o reviziji je navedeno da je pozajmica u iznosu od 4.970.000 KM vraćena do 31.12.2002. godine.

Timu za reviziju je prezentirana dokumentacija kojom je provedena procedura propisana Uredbom o postupku nabavke roba, usluga i ustupanja radova, prilikom ugovaranja održavanja liftova, dok nije prezentirana potpuna dokumentacija vezana za proceduru nabavke opreme.

Sredstva za izgradnju puteva su realizovana putem Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline. Na osnovu intervjua i priložene dokumentacije, tim za reviziju zaključuje da nije ispoštovana procedura propisana Uredbom o postupku nabavke roba, usluga i ustupanja radova. Mada je formirana komisija za otvaranje i prihvatanje ponuda prema oglasu za prednadmetanje – poziv ponuđačima, koja je sačinila prijedlog redoslijeda izvođača na redovnom i investicionom održavanju puteva, a ministar nije potpisivao ugovore sa ponuđačima prema redoslijedu liste komisije, već i na bazi svoje procjene najpovoljnijeg ponuđača.

Preporuke menadžmentu

- ❑ prilikom donošenja budžeta sačiniti plan kapitalnih ulaganja u skladu sa članom 23. Zakona o izvršavanju budžeta Zeničko-dobojskog kantona.
- ❑ kod sklapanja Ugovora za izgradnju, rekonstrukciju i održavanje puteva vršiti odabir najpovoljnijeg ponuđača u skladu sa Uredbom o postupku nabavke roba, usluga i ustupanja radova. Navedenu Uredbu primjenjivati u svim slučajevima na koje se odnosi.
- ❑ knjigovodstveno evidentirati sva potraživanja, koja proističu iz realizacije tekućih transfera npr. krediti pojedincima, pozajmice privrednim društvima i slično.
- ❑ preispitati korištenje sredstava sa računa za posebne namjene (od privatizacije, koncesija, zaštite okoliša i slično), obzirom na namjenski karakter ovih sredstava i potrebu pravovremenog raspolaganja ovih sredstava za finansiranje programa za koji su odobreni.

4.4.5. Tekuća rezerva

Ostvarena Tekuća rezerva u 2002. godini u iznosu od **1.906.925KM** u odnosu na planiranu od **2.240.000 KM** ima indeks ostvarenja **85,13%**, što znači da je ostvarenje tekuće rezerve pratilo ostvarenje prihoda.

Kroz analitički registar Doznaka iz tekuće rezerve za 2001. godinu, može se zaključiti da je transfer sredstava vršen na osnovu pismenog zahtjeva koji je prethodio Zaključku Vlade, Predsjednika Kantona, Predsjednika Vlade, Ministra finansija. Donesene odluke je realizovalo Ministarstvo finansija.

U očitovanju na Nacrt izvještaja o reviziji navedeno je da je «u polugodišnjem i godišnjem Izvještaju o izvršenju budžeta za 2002. godinu prikazan pregled utroška sredstava tekuće budžetske rezerve i kako takav dostavljen Vladi i Skupštini na razmatranje, a o utrošku sredstava budžetske rezerve Predsjednik kantona, Predsjednik Vlade i Ministar finansija su izvještavali Vladu po donošenju Zaključka o utrošku sredstava budžetske rezerve u dijelu kojim su raspolagali». Priložena je dokumentacija stručne službe Vlade i Izvještaji o izvršenju.

Uvidom u analitički pregled sredstava utrošenih za tekuće rezerve, tim za reviziju zaključuje da je većina ovih isplata mogla biti planirana, te kao takve ne predstavljaju hitne i nepredviđene izdatke, koje se pojave tokom budžetske godine, te su kao takve nisu u skladu sa članom 32. Zakona o izvršenju budžeta u FBiH. Navodimo nekoliko takvih primjera: finansiranje škola i akademija 650.392 KM, adaptacije zgrada 75.000 KM, Sudovi kantona-naknada za vještake i advokate 323.041 KM, kotizacija za takmičenje 39.600 KM, dio troškova školarine, itd).

U knjigovodstvenoj evidenciji sredstva izdvojena iz tekuće rezerve knjižena su kao grantovi neprofitnim organizacijama - tekuća budžetska rezerva, umjesto da su knjižena prema vrsti troška u skladu sa članom 14. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuke menadžmentu

- ❑ tekuću rezervu koristiti za pokriće hitnih i neplaniranih izdataka.
- ❑ da se definišu procedure i kriteriji za dodjelu i isplatu sredstava iz Tekuće rezerve i da se definiše status nižih potrošačkih jedinica, koje se finansiraju iz Tekućih rezervi.
- ❑ knjiženje tekuće rezerve izvršiti u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

4.5. Stalna sredstva

Na dan 31.12.2001. godine iskazano je stanje stalnih sredstava u iznosu od 15.712.876,85 KM, a odnosi se na stanje stalnih sredstava Kantona uključujući MUP Kantona. Tokom 2002. godine izvršena su kapitalna ulaganja u iznosu od 1.820.599 KM, što je detaljnije obrazloženo u odjeljku Kapitalni izdaci.

U zapisniku Centralne popisne komisije nije data rekapitulacija stalnih sredstava – uporedni prikaz knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem po vrsti stalnih sredstava, tako da tim za reviziju ne može potvrditi da je izvršeno usklađivanje sredstava i izvora sredstava u skladu sa članom 73. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna FBiH. Navodimo i to da niže potrošačke jedinice nisu obuhvaćene Elaboratom o popisu, zbog čega se ne mogu potvrditi stanja iskazana u konsolidovanim finansijskim izvještajima.

Tim za reviziju je konstatovao je, prema knjigovodstvenoj evidenciji, vrijednost uknjiženih stanova 1.355.332,03 KM, da se u pripremi nalaze sredstva u vrijednosti od 453.419 KM, stalna sredstva van upotrebe u iznosu od 133.130 KM, što nije navedeno u Izvještaju Centralne popisne komisije o popisu sa stanjem na dan 31.12.2002. godine.

U 2002. godini uknjižen je objekat Zavoda za platni promet koji je pripao Kantonu u skladu sa preporukom iz Izvještaja o reviziji za 2001. godinu.

Preporuke menadžmentu

- Izvršiti usklađivanje sredstava i izvora sredstava u skladu sa članom 73. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna FBiH i popisom obuhvatiti svu imovinu koja pripada kantonalnim institucijama (niže potrošačke jedinice) kao i stanove koji pripadaju Kantonu.**

4.6. Gotovina i kratkoročna potraživanja

4.6.1. Žiro - računi

Revizijom je utvrđeno da se novčana sredstva na dan 31.12.2002. godine sastoje od novčanih sredstava na transakcijskim računima otvorenim kod Investicione komercijalne banke D.D. Zenica i računima blagajne.

Tim za reviziju je konstatovao da stanja novčanih sredstava knjigovodstveno odgovaraju posljednjim iznosima po izvodima Komercijalne banke gdje su računi otvoreni. Navedena sredstva su popisana i iskazana u Izvještaju o popisu imovine i obaveza sa 31.12.2002. godine.

Tokom revizije konstatovano je da stanje novčanih sredstava na transakcijskim računima kod Investicione komercijalne banke iznosi na dan 31.12.2002. godine 3.758.680,63 KM raspoređeno po sljedećim računima. Najveći iznos se nalazi na ESCROW račun i to 1.676.334,92 KM.

U Elaboratu o popisu novčanih sredstava evidentirano je stanje novčanih sredstava na depozitnom računu u visini od **180.797,73 KM** (Izvod broj 255). **U Analitičkom bruto bilansu ne postoji ovaj račun. Postojeći sistem knjiženja prihoda evidentira samo raspored prihoda na transakcijski račun, a ne i priliv na depozitni račun.**

4.6.2. Blagajna

Knjigovodstveno stanje gotovine u blagajnama odgovara stanju po zadnjim blagajničkim dnevnicima. Stanje gotovine (uključujući MUP Kantona kao i deviznu blagajnu) u glavnoj blagajni je 4.800,46 KM.

4.6.3. Vrijednosni papiri

Stanje vrijednosnih papira je 683.442 KM i to:

▪ Blagajna administrativnih taksi	167.480 KM
▪ Blagajna sudskih taksi	166.562 KM
▪ Blagajna novčanih kazni	70.400 KM
▪ Blagajna novčanih kazni veterine	279.000 KM

Blagajna administrativnih i sudskih taksa korištena je za prijem i izdavanje administrativnih i sudskih taksa distributerima sa kojima Kanton ima sklopljen Ugovor o distribuciji i maloprodaji. Distributeri, u skladu sa ugovorom, sredstva ostvarena prodajom taksenih maraka uplaćuju na račune javnih prihoda od taksi propisanih Naredbom o uplatnim računima prihoda budžeta i vanbudžetskih fondova na teritoriji F BiH, načinu uplaćivanja tih prihoda, načinu i rokovima raspoređivanja tih prihoda korisnicima i izvještavanju korisnika, te kopije uplatnica dostavljaju u blagajnu kantona.

Tim za reviziju je konstatovao da se štampanje administrativnih i sudskih taksenih maraka vrši na osnovu Ugovora sklopljenog između Ministarstva finansija Kantona i preduzeća Fabulus ABC Sarajevo, koji je važio do kraja 2000. godine. **Za 2001. godinu nije sklopljen novi Ugovor. Novi je sklopljen tek 07.11.2002. godine nakon preporuke date u Izvještaju o reviziji za 2001. godinu.**

Konstatovano je da se uredno vodi materijalno i finansijsko knjigovodstvo za ove blagajne, a sredstva prikupljena od novčanih kazni od strane ovlaštenih inspektora blagajnik zadnji dan u sedmici prenosi na uplatni račun koji se prazni u korist Federalnog budžeta.

4.6.4. Kratkoročna potraživanja

Na dan 31.12.2002. godine iskazano je stanje **kratkoročnih potraživanja i plasmana** u iznosu od **287.998,94 KM**, a sastoje se od:

▪ potraživanja za odobrene kratkoročne pozajmice – avanse	223.593,73 KM
▪ avansi	9.629,22 KM
▪ akontacije za službeni put	2.963,29 KM
▪ potraživanja za bolovanje preko 42 dana	51.812,70 KM

Na dan 31.12.2002. godine iskazano je stanje na kratkoročnim razgraničenjima u iznosu od **1.256.069,52 KM** i **razgraničene kamate 15.279,24 KM**. Saldo ovog računa je potražen (ovaj nedostatak nije naveden u Elaboratu o popisu), što nije u skladu sa računovodstvenim načelima i standardima.

U Zapisniku o popisu je navedeno da ukupna potraživanja iznose (isključujući nenaplaćene prihode po osnovu naknada za puteve pogrešno knjiženje potražni saldo u iznosu 1.256.070 KM) 332.940 KM, dok su potraživanja u bilansu iskazana u iznosu od 318.992 KM, što ukazuje na neusaglašenost ovih evidencija.

Preporuke menadžmentu

- ugovorom regulisati štampanje markica za svaku godinu;
- poduzeti sve mjere da se kratkoročna potraživanja naplate;
- sistemom knjiženja kroz Glavnu knjigu obezbijediti cjelokupnu evidenciju na depozitnom računu Kantona;
- knjiženja vršiti u skladu sa računovodstvenim načelima i standardima.

4.7. Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Prema knjigovodstvenoj evidenciji ukupno neizmirene kratkoročne obaveze i razgraničenja na dan 31.12.2002. godine su 43.524.044 KM, a sastoje se od obaveza:

- Prema dobavljačima	12.278.070 KM
- Po osnovu vrijednosnih papira	683.442 KM
- Prema uposlenicima	5.081.735 KM
- Nižim potrošačkim jedinicama	22.310.178 KM
- Kratkoročna razgraničenja	3.170.619 KM

Napominjemo da su knjigovodstveno u okviru obaveza prema dobavljačima iskazane obaveze zbirni nedostajući prihodi u iznosu od 1.256.070 KM, kao paralelni konto obračunatih

nenaplaćenih prihoda po osnovu naknada za ceste. Ovaj saldo je dugovan, iako je iskazan u klasi obaveza što nije u skladu sa računovodstvenim načelima i standardima.

Obaveze prema dobavljačima predstavljaju stvorene, a neizmirene obaveze iz 2002. godine i ranijih godina. Pošto je saldo obaveza prema dobavljačima na početku godine iznosio 12.734.020 KM, **tim za reviziju ističe da su obaveze neznatno smanjene samo za 3,6%.**

Obaveze po osnovu vrijednosnih papira su evidentirane obaveze za administrativne takse.

Obaveze uposlenicima su ukalkulisane neisplaćene plaće i ostale naknade za 2002. godinu i **povećane su za 48% u odnosu na početna stanja.** Obaveze nižim potrošačkim jedinicama su ukalkulisane obračunate plaće i ostali troškovi planom predviđeni za 2002. godinu i **povećane su za 63% u odnosu na početna stanja.** Kratkoročna razgraničenja iskazana u iznosu od 3.170.097 KM predstavljaju evidentirana stanja obaveza za namjenska sredstava.

U Zapisniku o popisu je navedeno da ukupne obaveze iznose 44.695.650 KM i ako se isključi pogrešno iskazani saldo od 1.256.592 KM obaveze u zapisniku su 43.439.058 KM, što ne odgovara stanju obaveza u bruto bilansu.

4.8. Dugoročne obaveze

Na dan 31.12.2002. godine Dugoročne obaveze Budžeta Kantona iskazane su u iznosu od 101.940,00 KM, a predstavljaju dugoročne obaveze u zemlji – nabavka telefonske centrale za potrebe MUP-a.

U okviru dugoročnih obaveza evidentiran je kredit realizovan preko Saudijskog Komiteta za izgradnju škole Kaloševići u iznosu od 969.797 KM, a tokom 2002. godine izmireno je 89.723 KM duga, tako da je saldo kredita 880.074 KM.

4.9. Naknadni događaji

Na osnovu intervjua i prezentirane dokumentacije tim za reviziju ističe da postoji obaveza po još jednom dugoročnom kreditu realizovanom preko Investicijske banke FBiH, koji nije uknjižen.

Tokom revizije dostavljen je iz kantonalnog pravobranilaštva pregled podataka o pokrenutim sporovima protiv Kantona i sporovima Kantona protiv trećih lica.

U informaciji je navedeno da postoji 155 pokrenutih sporova protiv Kantona, od kojih značajnije iznose predstavljaju slijedeći (navodimo tužbe sa vrijednostima većim od 300.000 KM):

Tužitelj	Iznos
Centrotrans bus Sarajevo	659.714 KM
RMK Inženjering	601.579 KM
GP»Bosna» Sarajevo	1.367.905 KM
GP»Bosna» Sarajevo	914.613 KM
Mujezinović Zikret	934.000 KM
JPK»Komrad»	325.183 KM
«Hajdić» Maglaj	320.566 KM
«Elektrodistribucija» Zenica	437.015 KM
GIK»Hidrogradnja» Sarajevo	3.300.000 KM

Prema pregledu Kanton je pokrenuo samo 10 sporova protiv trećih lica bez navedene vrijednosti spora.

Preporuke menadžmentu

- ❑ izvršiti realno iskazivanje obaveza po kreditima koji će se servisirati iz Budžeta Kantona u skladu sa računovodstvenim načelom kompletnosti (tačka 47).
- ❑ intenzivirati radnje u cilju okončanja pokrenutih sudskih sporova i predvidjeti mogući uticaj negativnog rješenja sudskog spora na finansijske izvještaje i pokriće potencijalnih obaveza.
- ❑ izvršiti popis potraživanja i obaveza u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta/proračuna.

5. RAČUNOVODSTVO

U Ministarstvu finansija vodi se evidencija nastalih poslovnih promjena. U principu se koristi modifikovana osnova. Finansijski izvještaji su sačinjeni u skladu sa identifikovanim okvirom finansijskog izvještavanja, a dio knjigovodstvenih promjena se ne vrši u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta/proračuna FBiH.

Internim aktom je utvrđeno kretanje knjigovodstvene dokumentacije.

Knjigovodstvene evidencije su zasnovane na hronološkom prikazivanju nastalih poslovnih promjena i stanja s napomenom da je u 2002. godini došlo do narušavanja akrealne osnove (neki rashodi i izdaci iz 2001. godine knjiženi su u 2002. godini).

Nije se vršilo usaglašavanje transfera prema nižim potrošačkim jedinicama sa Ministarstvom finansija Kantona.

Knjigovodstvene evidencije, u potpunosti, ne predstavljaju potpuni prikaz potraživanja i obaveza jer ima knjigovodstveno neevidentiranih potraživanja i obaveza.

Tokom revizije u računovodstvu su uočeni nedostaci u slijedećem:

- ne postoji popunjenost na ključnim radnim mjestima u računovodstvu i finansijama odgovarajućim kadrovima sa školskom spremom i iskustvom.
- knjigovodstvene evidencije i izlazni izvještaji u potpunosti ne osiguravaju zadovoljavajući nivo informacija o stanjima pojedinih pozicija. Program ne iskazuje tačno stanje tekućeg prometa dugovnog i potražnog jer uključuje početna stanja.
- nisu pravilno knjižene sve promjene na postojećim računima Budžeta Kantona.
- kod prenosa novčanih sredstava sa depozitnog računa na transakcijski često se dešava da se prenos izvrši prije stvarne raspodjele, što je dovelo, po izjavi odgovorne osobe, da je saldo depozitnog računa negativan. U očitovanju se navodi da je «povrat (ispravka) izvršen 12.09. i 13.11.2003. godine».

Nivo informacione tehnologije je nezadovoljavajući samim tim što i ne postoji uposlenik koji bi organizovao ovaj veoma značajan segment na kvalitetnom i odgovarajućem nivou u funkciji zaštite, organizovanosti, ažurnosti informacija i računovodstvenog sistema.

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA

U ovom izvještaju biće dat nešto detaljniji prikaz poslovanja MUP-a, obzirom da se poslovanje odvijalo putem akreditiva kao i činjenice da je u prethodnoj reviziji sačinjavan poseban izvještaj sa preporukama.

Tim za reviziju ističe da je znatan dio preporuka iz prethodnog izvještaja o reviziji ispoštovan, a od preporuka koje nisu ispoštovane navodimo slijedeće:

- da se sačine računovodstvene politike u skladu sa RS 1 FBiH i da se unaprijedi sistem interne kontrole.
- da se ispostave Rješenja o koeficijentima za obračun plaća.
- da se u cijelosti poštuje Uredba o nabavci roba, vršenju usluga i ustupanja radova («Sl.Novine FBiH» br. 31/98).

- da se obezbjede odgovarajući računi za unaprijed plaćenu robu i usluge i evidentira nastali trošak.
- da se postupi po Izvještaju o popisu ukupne imovine MUP-a kantona sa stanjem na dan 31.12.2002. godine.

Finansiranje Ministarstva vrši se iz Budžeta kantona putem akreditiva. Sa 31.12.2002. godine je bilo uposleno 1.808 radnika.

Na osnovu uzorka tim za reviziju je utvrdio da postoje odgovarajuće kontrole koje se odnose na blagajničko poslovanje MUP-a i u dijelu kontrole rashoda. Dio kontrole se vrši tokom poslovanja već uspostavljenim sistemom rukovođenja.

Na dan 31.12.2002. godine MUP Ze-do kantona je ostvario ukupan prihod od 21.210.062 KM.

Prihodi Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona se ostvaruju doznačavanjem sredstava iz Budžeta kantona za bruto plaće i naknade, naknade za privremene i povremene poslove, izdatke za materijal i usluge, te kapitalne izdatke.

Osim prihoda iz Budžeta, MUP kantona je ostvarivao prihod od vlastite djelatnosti uplatama na blagajni MUP-a u iznosu od 18.188,64 KM. Navedeni iznos je ostvaren prodajom raznih obrazaca, naplate mandatnih kazni, specijalne pratnje, uplata od strane radnika za prekoračenje troškova službenih mobitela i rata kredita. Iznosi iz blagajne su sedmično uplaćivani na račun javnih prihoda Zeničko-dobojskog kantona. Pored navedenog, MUP je ostvario prihode od izdavanja putnih isprava u iznosu od 354.930 KM.

Na dan 31.12.2002. godine evidentirani su ukupni rashodi MUP-a Ze-do kantona u iznosu od 23.773.002 KM. Prema Izvještaju o izvršenju budžeta struktura rashoda u 2002. godini je slijedeća:

Rbr.	Vrsta rashoda	Planirano	Ostvareno	Odstupanje	Index
1	2	3	4	5=4-3	6=4/3*100
1	Bruto plaće. i naknade trošk. zaposlenih	19.948.000	18.859.818	-1.088.182	94,5
2	Doprinosi poslodavca	1.896.000	1.683.349	-212.651	88,8
3	Izdaci za mater. i usluge	3.353.000	3.226.835	-126.165	96,2
4	Putni troškovi	23.000	13.173	-9.827	57,3
5	Izdaci za energiju	395.000	349.290	-45.710	88,4
6	Izdaci za komunalne usluge	358.000	444.982	86.982	124,3
7	Nabavka materijala	1.336.000	1.354.430	18.430	101,4
8	Izdaci za usluge prevoza i goriva	368.000	395.669	27.669	107,5
9	Unajmljivanje imovine i opreme	64.000	59.857	-4.143	93,5
10	Tekuće održavanje	368.000	280.996	-87.004	76,4
11	Izdaci osig. bank. usluga i usl.plat.prometa	202.000	186.410	-15.590	92,3
12	Ugovorene usluge	239.000	142.028	-96.972	59,4
13	Tekući transferi	3.000	3.000	0	100,0
	U K U P N I I Z D A C I	25.200.000	23.773.002	-1.426.998	94,3

Ostvareni izdaci u 2002. godini u iznosu od 23.773.002 KM u odnosu na planirane od 25.200.000 KM manji su za 1.426.998 KM ili 5,7 %, odnosno ostvarenje je 94,3%.

Ostvareni rashodi i izdaci nisu pratili rast ostvarenja prihoda Kantona (85,4%) što je rezultiralo iskazanim viškom rashoda nad prihodima (deficit budžeta) u iznosu 2.562.940 KM.

Prema bruto bilansu MUP, koji se vodi u MUP-u Kantona ostvareni rashodi iznose 23.537.108 KM, kapitalni izdaci su 122.508 KM, tako da ukupni rashodi i izdaci iznose 23.659.616 KM, što ukazuje na neusaglašenost evidencija u budžetu i bilansu MUP-a.

U daljem dijelu teksta dajemo osvrt na najznačajnije pozicije sa težištem na iskazane slabosti u finansijskim izvještajima.

Prekoračenja u odnosu na planirane rashode su iskazana na izdacima za komunalne usluge 86.982 KM ili 24,3%, nabavke materijala 18.430 KM ili 1,4%, izdataka za usluge prijevoza i goriva za 27.669 KM ili 7,5%, dok kapitalni izdaci budžetom nisu bili ni planirani. Najznačajnija isplaćena stavka bruto plaće i naknade troškova nije pratila rast ostvarenja prihoda budžeta Kantona (85,4%) i ostvarena je sa 94,5%.

Vežano za nabavku materijala, prehrambenih proizvoda, nafte i naftnih derivata, rezervnih dijelova i održavanja motornih vozila provedena je procedura propisana Uredbom.

Primjedba data u prednjem dijelu izvještaja, koja se odnosi nepostojanje Zakona o radnim odnosima i plaćama službenika organa uprave na nivou Kantona i nepostojanja vlastitog Pravilnika o plaćama i drugim primanjima službenika i činjenice da se obračun plaća vrši na osnovu Zaključaka Vlade Kantona odnosi se i na MUP Kantona. Gore navedene primjedba je bila i u Izvještaju o reviziji za 2001. godinu.

Stalna sredstva U toku 2002. godine izvršena je nabavka stalnih sredstava u iznosu od 122.508 KM, a odnosi se na namještaj 13.624,50 KM, kompjutersku opremu 1.100 KM, opremu za prijenos podataka i glasa 61.000 KM, laboratorijske mašine 38.596 KM, motorna vozila 5.300 KM, ostalu uredsku opremu 2.888 KM.

U vezi sa procedurom nabavke, tim za reviziju je metodom uzorka utvrdio da su kod nabavke kompjutera obezbijedene 3 ponude, ali nije sačinjen zapisnik o procjeni ponuda.

Kod nabavki kožnih jakni, rukavica, odijela uniformi, metalnih ormara i policijskih uniformi provedena je procedura nadmetanja, ali Komisija za procjenu ponuda u Zapisnika nije dala komparativni tabelarni prikaz kako bi se zaključilo da je za dodjelu ugovora predložen najpovoljniji ponuđač.

Kao investicija u toku vodi se nabavka telefonske centrale, čija je vrijednost po ugovoru od 25.04.2001. godine bila 195.680,00 KM, a čije se aktiviranje očekivalo tokom 2002. godine. Izvori i način finansiranja nije predstavljen, a po izjavi odgovorne osobe investiciju finansiraju Kanton i MUP, ali dokument kojim bi se odredili način finansiranja nije utvrđen. Investicija nije završena sa 31.12.2002. godine.

Ističemo i rast kratkoročnih obaveza, koje su po početnom stanju iznosile 3.462.712 KM, a sa 31.12.2002. godine porasle na 6.021.470 KM ili za 73,9%.

Poslovne promjene na deviznom računu nisu knjigovodstveno evidentirane niti je devizni račun iskazan kao poseban konto. Nije pružena informacija da li se devizni račun koristi.

Za unaprijed plaćenu robu i usluge-avans evidentirano je stanje u visini od 9.629,22 KM.

Preporuke menadžmentu

- **Ispoštovati sve preporuke date u Izvještaju o reviziji za 2001. godinu;**
- **Zapisnici o procjeni ponuda treba da sadrže komparativni pregled svih ponuda, kako bi se dokazalo da je izabran najpovoljniji ponuđač;**
- **U saradnji sa nadležnim službama i institucijama što hitnije donijeti akte, koji se tiču isplata plaća, koji bi bili usklađeni sa Zakonom o plaćama i radnim odnosima službenika tijela uprave FBiH;**
- **Pravno, finansijski i računovodstveno regulisati i okončati nabavku telefonske centrale.**

U očitovanju na Nacrt Izvještaja o reviziji je navedeno da će se računovodstvene politike donijeti i unaprijediti sistem interne kontrole u skladu sa aktivnostima Zeničko-dobojskog kantona, da je Ministarstvo postupilo po Izvještaju o popisu, ali sa zakašnjenjem kao i to da je devizni račun ministarstva korišten samo za isplatu dnevnica za službeno putovanje u inostranstvo. Istovremeno je istaknuto da će Ministarstvo uložiti maksimalan napor da ispoštuje i ostale preporuke date u Izvještaju.

AGENCIJA ZA PRIVATIZACIJU KANTONA

Budžetom Kantona za 2002. godinu bilo je predviđeno izdvajanje za Agenciju za privatizaciju Kantona (u daljem tekstu: Agencija) 1.090.300 KM. U 2002. godini nije realizovan nijedan transfer .

Predmet revizijskog razmatranja je kratak osvrt na rad Agencije i poštivanje Zakona vezano za raspored prikupljenih sredstava od privatizacije.

Agencija je izvještaj o rezultatima privatizacije i poslovanja dostavila Upravnom odboru, koji je Izvještaj usvojio i predložio da se ugrade 2 primjedbe: oko metodologije sačinjavanja periodičnih izvještaja i dopune zaključnih razmatranja.

Isti izvještaj je razmatrala i Vlada Kantona i izrazila nezadovoljstvo rezultatima i efektima procesa privatizacije u 2002. godine i provođenjem procedura procesa privatizacije bez poštivanja zakonske regulative.

Na zahtjev tima za reviziju Agencija je dostavila informaciju sa popratnom dokumentacijom u kojoj se navodi da je Agencija ostvarila prihod u skladu sa pratećim propisima.

Prihodi od 4.186.561 KM se sastoje: od prodaje imovine malih preduzeća 1.865.702 KM, prodaje malih preduzeća 31.912 KM, prodaje velikih preduzeća 2.122.954 KM i ostala sredstva - kamate 165.993 KM.

Pošto je saldo od prethodne godine bio 10.356.546 KM, to su ukupno raspoloživa sredstva bila 14.543.107 KM.

Prema istoj informaciji sredstva su raspoređivana u skladu sa Odlukama o raspoređivanju (usmjeravanju), namjeni, kriterijima, te uvjetima i proceduri za dodjelu sredstava ostvarenih prodajom državnog kapitala na području Kantona, koje je donijela Skupština Kantona. U Uputstvu o deponovanju i raspolaganju novčanim sredstvima ostvarenim prodajom preduzeća i banaka na teritoriji FBiH («Službene novine FBiH», broj 52/02), tačka 5. reguliše ovu problematiku: «Kantonalne agencije će sredstva iz tačke 2.b. ovog uputstva, izuzev dijela sredstava namjenjenih za sopstveno finansiranje, a za koje su saglasnost dale vlade kantona, prenijeti na svoj (ESCROW) račun, a 20% sredstava na (ESCROW) račun budžeta Federacije otvoren kod UPI banke».

Sredstva su u 2002. godini raspoređena, u ukupnom iznosu 14.375.485 KM, na slijedeći način:

1) Društveni fond PIO BIH	375.558 KM
2) Finansiranje troškova Agencije	192.373 KM
3) Kreditiranje stambene izgradnje	621.300 KM
4) Kreditiranje privrednog razvoja i zapošljavanja	9.089.348 KM
5) A) Prijenos na ESCROW račun Kantona	1.676.347 KM
5) B) Prijenos na ESCROW račun FBiH	360.000 KM
6) Povrat po raskidu ugovora uplaćenih sredstava	174.356 KM
7) Pozajmica budžetu Kantona	30.000 KM
8) Prihod preduzeća u maloj privatizaciji	1.856.203 KM

Preostalo stanje na dan 31.12.2002. godine je 167.625 KM.

Uz informaciju su dostavljene kopije zahtjeva Ministarstva finansija Kantona, kopije izvoda i virmana.

Tim za reviziju, ne ulazeći u detaljniju analizu priložene dokumentacije, konstatuje da je prema priloženoj dokumentaciji Agencija ispoštovala tačku 5. Uputstva o deponovanju i raspolaganju novčanim sredstavima i da iznos raspoređen na Kanton odgovara stanju po izvodu budžeta Kantona.

Obzirom da predmet ove revizije nije poslovanje, efekti procesa privatizacije i provođenje procedura procesa privatizacije, Sektor za nadzor i reviziju bi trebao postupiti u okviru svoje nadležnosti vezano za gore navedenu Odluku Vlade.

6, ZAKLJUČAK

Ured za reviziju budžeta/proračuna u FBiH drugi put vrši reviziju finansijskih izvještaja Zeničko – Dobojskog kantona. U prvom izvještaju dato je negativno (nepovoljno) mišljenje, što je trebao biti dobar indikator za pokretanje opsežnih mjera u prevazilaženju slabosti navedenih u Izvještaju. Međutim, urađeno je veoma malo, samim tim što je neznan broj preporuka dat u prethodnom izvještaju, ispoštovan. U ovoj reviziji otkriveni su i novi nedostaci, značajni sa

stanovišta revizije i bitno su uticali na iskazani deficit, što je rezultiralo ponovnim davanjem negativnog mišljenja.

Obzirom na navedeno, ukazujemo menadžmentu, da je krajnji trenutak da poduzme sveobuhvatne mjere na prevazilaženju navedenih slabosti, koje se u dobroj mjeri mogu nazvati netransparentnim.

Prvi korak koji menadžment treba načiniti je da ojača sisteme internih kontrola donošenjem niza akata, kojim će se osigurati provođenje zakona. Sistem internih kontrola će se ojačati i aktivnom ulogom Sektora za nadzor i reviziju, koja će biti u funkciji menadžmenta permanentno i u trenutku nastanka poslovnog događaja, a ne konstatirati već izvršenu pogrešnu transakciju. To ne znači da interni revizori ne trebaju revidirati poslovanje ministarstava i nižih potrošačkih jedinica, naročito na pozicijama, gdje je visok revizijski rizik (kao npr. Ministarstvo za boračka pitanja, Ministarstvo za rad i socijalnu politiku, Ministarstvo prostornog uređenja, prometa i komunikacije i zaštite okoline, Agenciju za privatizaciju, MUP i slično).

Slijedeći korak bi bio ojačati kadrovsku strukturu stručnim i iskusnim radnicima sa znanjem iz oblasti prava i ekonomije, jer je očito da nisu popunjena ključna radna mjesta predviđena Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji. Zadatak ovih kadrova bi bio na provođenju mjera, koje će donijeti Vlada na prevazilaženju stanja, na bazi ovog Izvještaja.

Posebnu pažnju treba posvetiti pokriću deficita iz tekuće godine i kumulativnog kao i pokriću obaveza, čiji saldo iz godine u godinu raste.

Primjena preporuke koje su navedene u ovom i prethodnom Izvještaju su jedan od preduslova da se stanje u određenoj mjeri popravi.

7. KOMENTAR

Ostavljeni rok za očitovanje na Nacrt Izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja na dan 31. decembra 2002. godina je bio 29.11.2003. godine.

Uz pismo broj 02-14-24642-2/03 od 10.12.2003. godine potpisano od strane Premijera Kantona priloženo je očitovanje uz prateću dokumentaciju. U očitovanju je dato obrazloženje i pojašnjenje za neke nalaze navedene u Nacrtu Izvještaja i za određene nalaze priložena dokumentacija, koja nije bila prezentirana tokom revizije. Argumentovane primjedbe su inkorporirane u Konačnu verziju Izvještaja o reviziji za 2002. godinu.

Priložena je korigovana tabela vezana za naknade tenderskim komisijama uz konstataciju da je referent u Ministarstvu načinio štamparsku grešku, te je izvršena ispravka data u tabeli ovog Izvještaja (strana 11 redni broj 17)

U pismu je istaknut korektan i profesionalan odnos revizorskog tima prilikom obavljanja revizije, uz uvažavanje svih preporuka koje će biti smjernice za dalji rad i otklanjanje uočenih nedostataka.

Prilog Izvještaja čini Tabela broj 1

Tim za reviziju:

Nedžad Redžep, ovlašteni revizor

Azra Delić, mlađi revizor

PRILOG IZVJEŠTAJA

Pregled izvršenja budžeta po korisnicima

Tabela 1

R.br.	Korisnik budžeta	Planirano 2002. god.	Ostvareno 2002. god.	Indeks
1	Skupština kantona	840.700	765.399	91,0
2	Kabinet Predsj. Kantona	315.000	252.790	80,3
3	Vlada Kantona	17.256.600	15.127.988	87,7
4	Sekretarijat za zakonodavstvo	57.900	18.180	31,4
5	Služba za logistiku	1.644.400	1.644.817	100,0
6	Kant štab civilne zaštite	44.600	41.204	92,4
7	MUP	25.200.000	23.773.002	94,3
8	Ministarstvo za pravosuđe	693.600	771.785	111,3
9	Kantonalni sud	2.003.200	1.985.664	99,1
10	Kant. Vijeće za prekšaje	253.800	203.037	80,0
11	Kant. tužilaštvo	746.300	670.658	89,9
12	Kant. pravobranilaštvo	170.500	160.839	94,3
13	Općinsko sudstvo	6.011.300	5.854.522	97,4
14	Općinsko tužilaštvo	1.658.300	1.320.563	79,6
15	Komisija za izbor i imenovanje sudija	6.600	422	6,4
16	Komisija za izbor i imenovanje tužilaca.	6.600	0	0,0
17	Ministarstvo finansija	377.800	343.098	90,8
18	Ministarstvo za privredu	1.420.500	1.061.851	74,8
19	Min. Za prost. uređ. kom i zaštitu okoline	9.335.000	7.056.859	75,6
20	Zavod za planiranje	300.900	275.912	91,7
21	Min. Za rad, soc pol i izbjeglice	12.390.400	9.211.385	74,3
22	Ministarstvo zdravstva	652.100	532.974	81,7
23	Kant zavod za medicinu rada	138.500	138.499	100,0
24	Kantonalni zavod za javno zdravsstvo	180.500	180.499	100,0
25	Min. za obraz. nauku. kulturu i sport	378.200	2.235.147	591,0
26	Osnovno obrazovanje	37.262.000	36.638.202	98,3
27	Srednje obrazovanje	17.681.500	17.458.757	98,7
28	Visoko obrazovanje	4.683.000	5.314.399	113,5
29	Naučno istraživačka djelatnost	70.000	55.000	78,6
30	Pedagoški zavod	407.300	338.519	83,1
31	Fizočka kultura	480.000	487.906	101,6
32	Ustanove kulture	1.783.000	1.731.715	97,1
33	Informisanje	210.000	250.200	119,1
34	Min. za poljoprivredu	2.920.800	1.794.119	61,4
35	Veterinarski zavod	90.600	74.821	82,6
36	Min. za boračka pitanja	6.914.000	4.504.284	65,1
37	Kantonalna direkcija za robne rezerve	162.200	184.905	114,0
38	Kantonalna uprava za inspekcijске poslove	844.500	633.378	75,0
39	Agencija za privatizaciju	1.090.300	0	0,0
40	Budžetska rezerva	2.240.000	1.906.925	85,1
	Ukupno	158.922.500	145.000.224	91,2